

**Rīgas domes
Pilsētas attīstības departaments**
Amatu iela 4, Rīga, LV-1050
tālr.67012947, pad@riga.lv
www.rdpad.lv

METRUM

SIA „METRUM”
Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011
tālr.80008100, metrum@metrum.lv
www.metrum.lv

LOKĀLPLĀNOJUMS

zemesgabalam Anglikāņu ielā 5, Rīgā

(kadastra apzīmējums 01000080012)

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Ierosinātājs:

SIA “IM Assets”, reģ. Nr.40203091860

Lokālplānojuma izstrādes vadītāja:

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja Ilze Purmale

Izstrādātājs: SIA „METRUM”, reģ. Nr.40003388748, Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Projekta vadītāja: Māra Kalvāne

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	4
1. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI	5
2. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS NOSACĪJUMI	6
2.1. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Rīga 2030)	6
2.2. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošana saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu	7
2.3. Kultūras pieminekļu aizsardzība	8
3. SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU IETEKME UZ TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJĀM	10
3.1. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums	10
3.2. Teritorijas attīstības plānošanas likums	12
3.3. Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību"	12
3.4. UNESCO Starptautiskās pieminekļu un ievērojamu vietu padomes (ICOMOS) „Vadlīnijas ietekmes uz mantojumu novērtēšanai Pasaules kultūras mantojuma vietās”	13
4. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS IZMANTOŠANAS APRAKSTS UN TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS NOSACĪJUMI	14
4.1. Lokālpilānojuma teritorijas novietojums, esošā izmantošana un dabas apstākļi	14
4.2. Teritorijas attīstības vēsturiskais konteksts	19
4.2.1. Vecrīga un lokālpilānojuma teritorija vēsturiskajās kartēs	19
4.2.2. Vēsturiskā apbūve Lokālpilānojuma un tam piegulošajā teritorijā	23
4.3. Vēsturiskā pilsētas ainava, Vecrīgas siluets un panorāma	30
4.4. Transporta infrastruktūra	34
4.5. Inženiertehniskā infrastruktūra un aizsargjoslas	35
4.5.1. Inženiertehniskie tīkli un objekti	35
4.5.2. Aizsargjoslas un citi aprobežojumi	35
4.5.3. Ģeodēziskā tīkla punkti	36
4.6. Teritorijas izmantošanas un attīstības riski	36
5. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI UN PAMATOJUMS	40
5.1. Priekšlikumi funkcionālā zonējuma grozījumiem	40
5.2. Pamatojums funkcionālā zonējuma grozījumiem un turpmākā plānošana	40
5.3. Teritorijas perspektīvās apbūves attīstības koncepcija, funkcionālā izmantošana un publiskā ārtelpa	42
5.4. Transporta infrastruktūras attīstība	50
5.5. Inženiertehniskās infrastruktūras attīstība	51
5.6. Sociālās infrastruktūras attīstība	55
6. Lokālpilānojuma uzdevumu un risinājumu atbilstība Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam	57

IEVADS

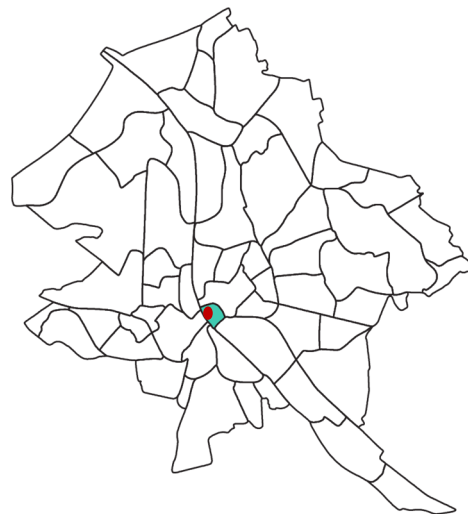
Lokālpilnojuma izstrāde uzsākta saskaņā ar Rīgas domes 19.12.2018. pieņemto lēmumu Nr.1887 „Par zemesgabala Anglikāņu ielā 5 (kadastra apzīmējums 01000080012) lokālpilnojuma kā Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas pilnojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu” (protokols Nr.41, 106.§). Lokālpilnojuma teritorijā ietilpst zemesgabals Rīgā, Anglikāņu ielā 5 ar platību 1137 m². Lokālpilnojuma izstrādes ierosinātājs ir juridiska persona, zemesgabala īpašnieks.

Lokālpilnojums ir izstrādāts saskaņā ar likumu „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011), Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.628, MK 30.04.2013. noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, turpmāk tekstā – MK 30.04.2013. noteikumi Nr.240, u.c. spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Rīgas domes apstiprināto darba uzdevumu (apstiprināts ar Rīgas domes 19.12.2018. lēmumu Nr.1887), kā arī Rīgas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas pilnojumu (ar grozījumiem), turpmāk arī – RVC AZ teritorijas pilnojums. Izstrādājot lokālpilnojumu ir ņemti vērā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2015.gada 24.jūlija norādījumi par valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa “Dzīvojamo ēku komplekss” (valsts aizsardzības Nr. 6563) daļas izmantošanu un saglabāšanu.

Lokālpilnojums sastāv no trijām savstarpēji saistītām daļām: (1) Paskaidrojuma raksta, (2) Grafiskās daļas un (3) Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Informācija/dokumentācija par lokālpilnojuma izstrādes gaitu (t.sk. publiskās apspriešanas pasākumiem, saņemtajiem priekšlikumiem un institūciju nosacījumiem/atzinumiem) iekļauta lokālpilnojuma sējumā „Pārskats par lokālpilnojuma izstrādi”. Plānošanas dokumenta grafiskās daļas plāni - “Teritorijas funkcionālais zonējums” un “Teritorijas pašreizējā izmantošana”, izstrādāti uz 2016.gada augstas detalizācijas topogrāfiskā plāna pamatnes (uzmērījis SIA “NP TOPO”). Lokālpilnojuma paskaidrojuma rakstā ir izmantoti 2019.gadā uzņemtie SIA „METRUM” fotoattēli.

Lokālpilnojuma izstrādei ir saņemti institūciju nosacījumi, izstrādes procesa gaitā ir saņemti institūciju atzinumi, kā arī ir nodrošināta sabiedrības līdzdalība, organizējot Lokālpilnojuma publisko apspriešanu.

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, t.sk. lokālpilnojumiem, veic stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu. Vides pārraudzības valsts birojs, izvērtējot iesniegto iesniegumu atbilstoši MK 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām 19.06.2019. pieņēma lēmumu Nr.4-02/31 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu”.

1.attēls. Ierosinātās lokālpilnojuma teritorijas novietojums Rīgas pilsētas teritorijā un Vecpilsētas apkaimē
Avots: apkaimes.lv

1. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Lokālpārvaldības izstrādes mērķis un pamatojums:

RVC AZ teritorijas plānojuma grozījumi un detalizācija nepieciešama:

1. Lai izvērtētu UNESCO Rīgas vēsturiskā centra teritorijā esošā zemesgabala Anglikāņu ielā 5 un tā apbūves perspektīvās funkcionāli telpiskās attīstības iespējas un radītu priekšnoteikumus optimālai teritorijas attīstībai atbilstoši Rīgas stratēģiskajām interesēm un Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības statusam.
2. Lai varētu realizēt lokālpārvaldības ierosinātāja iecerēto apbūves izmantošanas veidu un attīstību atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra raksturīgajai jauktas centra apbūves izmantošanai.
3. Lai nodrošinātu racionālu un ilglaičīgu teritorijas izmantošanu un attīstību un esošā valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa saglabāšanu.

Lokālpārvaldības izstrādes uzdevumi:

1. Pamatot RVC AZ teritorijas plānojumā noteiktās teritorijas atļautās izmantošanas grozījumu nepieciešamību, ņemot vērā Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un izvērtējot lokālpārvaldības un apkārtnes teritorijas attīstības tendences.
2. Apzināt teritorijas kultūras mantojuma vērtības kontekstā ar iecerēto attīstību un izmantot tās teritorijas perspektīvā plānojuma un izmantošanas noteikumu izstrādē.
3. Plānotā funkcionālā zonējuma ietvaros detalizēti noteikt teritorijas izmantošanas veidus un noteikumus, ņemot vērā norādījumus valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa daļas izmantošanai un saglabāšanai.
4. Izvērtēt lokālpārvaldības teritoriju un tās apkārtni:
 - 4.1. Veicot risinājuma vizuālās ietekmes uz Vecrīgas panorāmu analīzi;
 - 4.2. Veicot ietekmes analīzi uz valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa "Dzīvojamo ēku komplekss" (valsts aizsardzības Nr. 6563) teritoriju;
 - 4.3. Sniedzot priekšlikumus principiāliem apstādījumu risinājumiem;
 - 4.4. Nosakot autotransporta un gājēju plūsmu organizāciju un infrastruktūras nodrošinājuma risinājumus;
 - 4.5. Sniedzot esošās inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājuma atbilstību teritorijas perspektīvajai attīstībai un noteikt nepieciešamo perspektīvo inženiertehniskās apgādes tīklu un būvju izvietojumu.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu un MK 14.10.2014. noteikumiem Nr.628, apstiprinot lokālpārvaldības risinājumus, t.i., izdodot pašvaldības saistošos noteikumus, lokālpārvaldības teritorijā spēku zaudēs Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumā noteiktais un šobrīd spēkā esošais funkcionālais zonējums (jeb teritorijas plānojumā noteiktā teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana), bet teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi darbosies kā izņēmumi un papildinājumi pie Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Izstrādātais lokālpārvaldības ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, un pēc tā apstiprināšanas un spēkā stāšanās tas kļūs par pamatu turpmākai teritorijas attīstībai un labiekārtošanai.

2. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS NOSACĪJUMI

2.1. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Rīga 2030)

Saskaņā ar Rīga 2030 noteikto Rīgas apdzīvojama telpisko struktūru, ierosinātā lokālplānojuma teritorija atrodas pilsētas kodolā, ar blīvu daudzstāvu centra apbūvi – [82] *pilsētas kodola robežu definē dzelzeļa loks, un šai pilsētas daļai galvenokārt ir kompakts apdzīvojuma tips.*

[88] *Pilsētas kodola daļā privātiem attīstītājiem jāņem vērā kultūrvēsturiskā vide un ainava, kā arī apbūve atbalstāma ar nosacījumu, ka publiskai lietošanai tiek atvērti skvēri, iekšpagalmi un citas brīvās teritorijas, kuras atrodas to īpašumā.*

Kultūrvēsturiskās un ainavu telpas attīstības vadlīnijās ir noteikts, ka Rīgas vēsturiskai centrs (turpmāk tekstā – RVC), t.sk. Vecrīga, ir unikāla ainavas telpa, ko veido pilsētas centra daudzfunkcionālais raksturs un tā unikālā arhitektūra – jūgendstila apbūve, bulvāru loks, koka apbūve u.c. kultūrvēsturiski pieminekļi. RVC ainaviskās kvalitātes aizsardzība un attīstība ir noteikta RVC AZ teritorijas plānojumā.

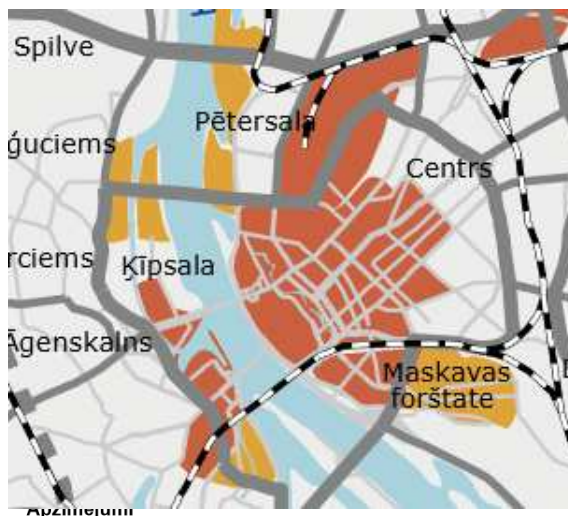
[187] *Apbūvei Daugavas centra telpā jārespektē Daugavas senkrastu reljefs, un publiskām ārtelpām jābūt vērstām uz piekļuves uzlabošanu Rīgas centra Daugavas telpai.*

Jaunajā pilsētas stratēģijā prioritārās attīstības teritorijas ir koncentrētas ap pilsētas kodolu, turpinot to. Kompaktas pilsētas attīstības modelis atbilst arī demogrāfiskām tendencēm Rīgā un tās aglomerācijā, kā arī šādu pieeju kā visatbilstošāko atbalsta daudzi vietējie un ārvalstu pilsētplānošanas eksperti. Kā viena no Prioritārās attīstības teritorijām ir noteikta arī Vecrīga, ko plānots attīstīt līdz 2020.gadam.

2. attēls. Rīgas pilsētas apdzīvojuma struktūras fragments

Avots: Rīga 2030

Apdzīvojums

- Prioritārās attīstības teritorijas, ko plānots attīstīt līdz 2020. gadam
- Prioritārās attīstības teritorijas, ko plānots attīstīt līdz 2030. gadam

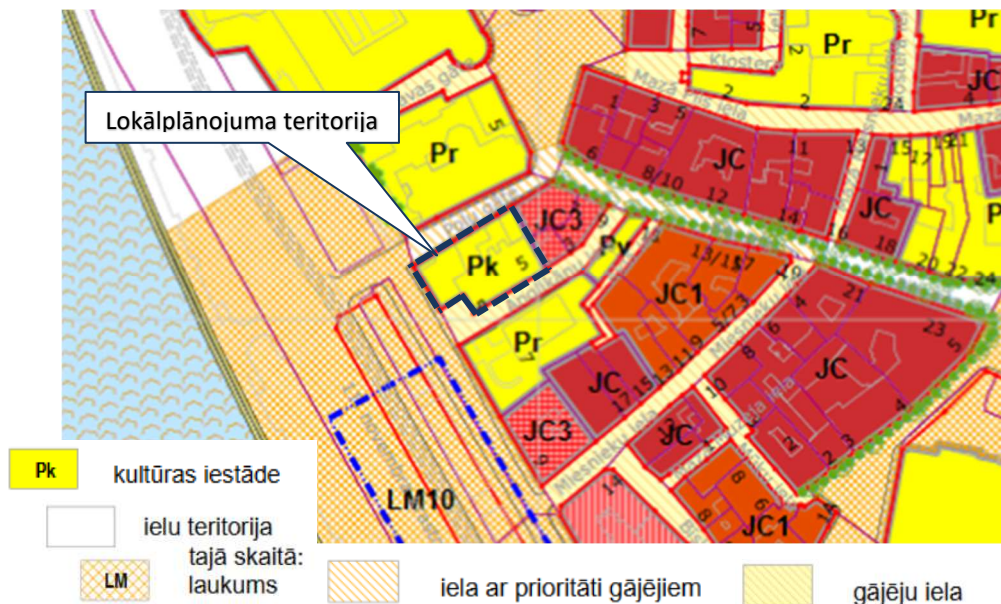
3.attēls. Prioritārās attīstības teritorijas.

Avots: Rīga 2030

2.2. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošana saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu

Saskaņā ar 07.02.2006. Rīgas domes Saistošajiem noteikumiem Nr.38 (lēmums Nr.832) „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (ar 2013.gada grozījumiem), lokālpārplānojuma teritorijā noteikta kā „Publiskās apbūves teritorija” (Pk) - teritorija, kur kā galvenā izmantošana atļauta tikai kultūras iestāde (skat.4.attēlu).

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 475.3. apakšpunktu, Lokālpārplānojuma teritoriju var izmantot tikai kultūras iestādes funkcijām.

4.attēls. RVC AZ teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartes fragments un Lokālpārplānojuma teritorija.
Avots: RVC un tā AZ teritorijas plānojums, grafiskā daļa

Saistošo noteikumu Nr.38 5.3. nodaļā “Publiskās apbūves teritorija” ir noteikti apbūves tehniskie rādītāji, bet saskaņā ar noteikumu 248.punktu apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus neattiecinā uz zemesgabaliem perimetrālās apbūves teritorijās. Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grafiskās daļas plānam “RVC un tā aizsardzības zonas apbūves veidošanas pamatnosacījumi” ierosinātā lokālpārplānojuma teritorija noteikta kā perimetrālās apbūves teritorija, un kā kultūrvēsturiski nozīmīga, autentiska teritorija.

Atbilstoši RVC AZ teritorijas plānojuma grafiskās daļas plānam „RVC kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības plāns” (skat. 5.attēlu) zemesgabala Rīgā, Anglikāņu ielā 5 (kadastra apz. 0100 008 0012) daļa ir noteikta kā ēkas apstādījumu teritorija, kā arī atzīmēts tajā ainaviski vērtīgs koks. Saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.38 nodaļas 6.8 “Prasības ēku apstādījumu teritorijām RVC” 683.punktu – Ēkas Anglikāņu ielā 5 apstādījumi (numurs plānā – 17), apstādījumu teritorijas saglabāšanai un attīstībai noteikti sekojoši nosacījumi:

- apstādījumus saglabā kā vizuāli atvērtu telpu;
- apstādījumus rekonstruē, saglabājot esošos kokus un mūra terasi;
- teritorijas var izmantot tūrisma piesaistes aktivitātēm un sezonas kafejnīcas izvietojšanai;
- telpas zem mūrētās terases var izmantot publiskajai funkcijai.

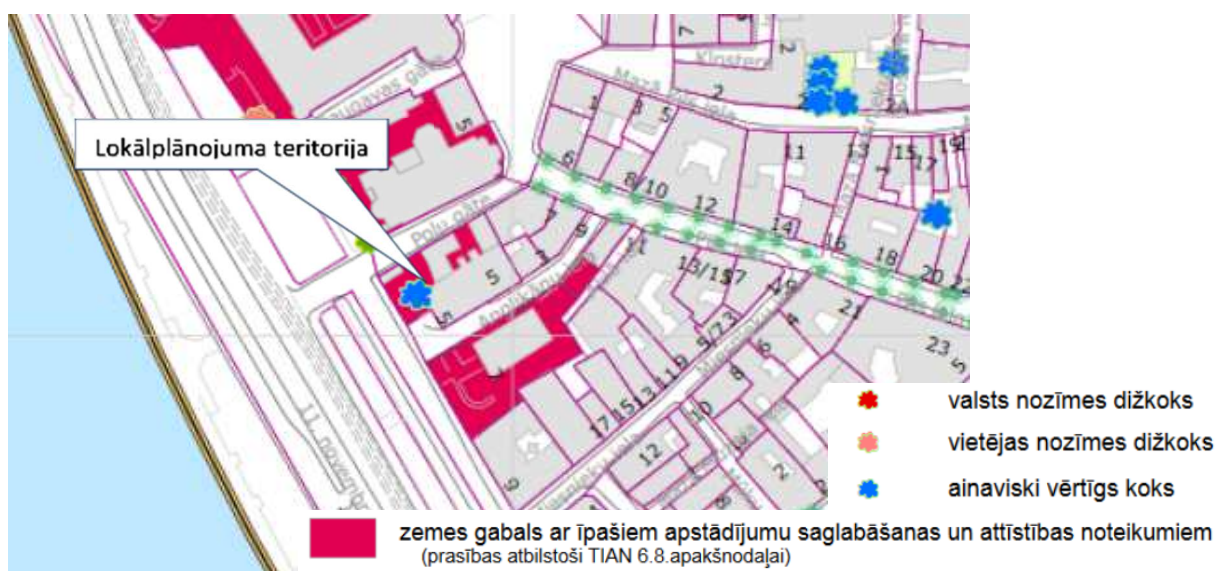
Saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.38 599.punktu – “Esošām vēsturiskajām ēkām būves arhitektonisko akcentu veidošana nav pieļaujama. Šo ēku pārveidojumus veic atbilstoši noteikumu

412.punktam”, un saskaņā ar 600.punktu – “Saglabā un atjauno raksturīgos ielu šķērsprofilus un tradicionālos segumus.”

5.attēls. RVC kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības plāna fragments.

Avots: RVC AZ teritorijas plānojums, grafiskā daļa

6.attēls. RVC apstādījumu sistēmas saglabāšanas un attīstības plāna fragments.

Avots: RVC AZ teritorijas plānojums, grafiskā daļa

2.3.Kultūras pieminekļu aizsardzība

Dzīvojamo ēku komplekss – Rīgā, Anglikāņu ielā 5, Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 9 (ēkas celtas 17.-18.gs.), ir noteikts kā valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6563) (apgrūtinājums - *valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010104)*), kā arī ierosinātā lokālplānojuma teritorija ir daļa no - UNESCO Pasaules kultūras mantojuma objekta “Rīgas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības Nr. 852) (apgrūtinājums - *kultūras pieminekļa teritorija un objekti, kas atbilstoši UNESCO Konvencijai par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību iekļauts pasaules kultūras un dabas mantojuma objektu sarakstā (kods – 7314010700)*), valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa “Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības. Nr. 7442) (apgrūtinājums - *valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa teritorija un objekti (kods – 7314010602)*)

un valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļa “Vecrīgas arheoloģijas komplekss” (valsts aizsardzības Nr. 2070) (apgrūtinājums - *valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010202)*) (skat.9.attēlu).

Ēkas Rīgā, Anglikāņu ielā 5 ieejas portāls ir mākslas piemineklis (valsts aizsardzības. Nr. 7039) (apgrūtinājums - *valsts nozīmes mākslas pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010302)*) (skat. 7., 8. attēlu).

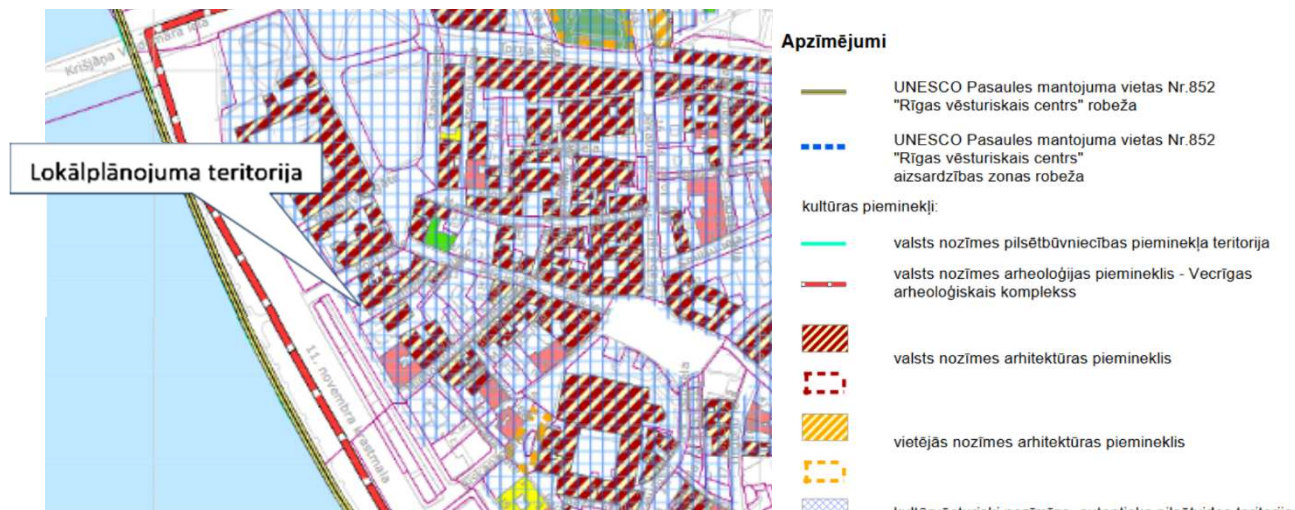
7., 8. attēls. Ēka Anglikāņu ielā 5 ieejas portāls - 20.gs. sākums un 2019.gads.

Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>, Foto: SIA “METRUM” 2019.gads

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 2015.gada 24.jūlijā izdevusi norādījumus par valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa “Dzīvojamo ēku komplekss” (valsts aizsardzības Nr. 6563) daļas izmantošanu un saglabāšanu.

Norādījumos ir teikts: “*Ēka Anglikāņu ielā 5 (kad. Apz. 0100 008 0012 001) ir viena no pēdējām K. Hāberlenda projektētajām dzīvojamām ēkām, celta 1795.gadā. Tā ir trīsstāvu ēka ar mansardu. Galvenā fasāde lakoniska ar simetrisku rizalītu dalījumu. Ieejas portāls izcelts apmetumā ar sānu pilastriem. Trīs fasādes atklātas. Ēka ir sava laika tipoloģiski plaši izplatīts dzīvojamo ēku paraugs. Saglabājams kā ļoti vērtīgs klasicisma perioda apbūves komplekss.*”

Norādījumos ir ietvertas prasības arī par konkrētām arhitektūras pieminekļa saglabājamām vērtībām, kā arī ir norādīts sekojošais: “*Ēkās nav pieļaujama tāda saimnieciskā darbība, kas var apdraudēt to saglabāšanu. Nosakot arhitektūras pieminekļa daļas izmantošanas veidu, pēc iespējas jāņem vērā Arhitektūras pieminekļa daļas sākotnējais izmantošanas veids un saglabājamās vērtības.*”

9.attēls. Plāna "RVC Kultūrvēsturiskie ansambļi un kultūras pieminekļi RVC un tā aizsardzības zonā" fragments. Avots: RVC AZ teritorijas plānojums, grafiskā daļa

3. SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU IETEKME UZ TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJĀM

Teritoriju plānošanu un attīstību Latvijā kopumā regulē un ietekmē vairāk kā 100 valsts izdoti normatīvie akti (likumi un Ministru kabineta noteikumi), bet konkrētās teritorijas attīstību būtiski ietekmē daži no tiem.

3.1. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumu Lokālpilnojojuma teritorija atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā. Likuma mērķis ir nodrošināt Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, aizsardzību un kvalitatīvu attīstību. Rīgas vēsturiskais centrs ir valsts nozīmes kultūras pieminekļa daļa un tas ir iekļauts Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Pasaules mantojuma sarakstā. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu un aizsardzību reglamentē šis likums, likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", 1972.gada Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību un citi normatīvie akti.

Atbilstoši likuma 5.pantam Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā aizliegta jebkāda darbība, kas var izraisīt tajā esošo saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu, un Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā saglabājamās un aizsargājamās tajā esošās autentiskās kultūrvēsturiskās vērtības, to starp arī publiskā ārtelpa, zaļumu un zaļo zonu sistēma, vēsturiskās ūdensteces un ūdenstilpes. Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā saglabājamo kultūrvēsturisko vērtību pārveidošana pieļaujama, ja nepieciešamā pārveidojuma veikšana ir vienīgais veids, kā nodrošināt pilsētas attīstību, un ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas kultūrvēsturiskā vērtība.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 7.pantu ir izdoti Ministru kabineta 8.03.2004. noteikumi Nr.127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.127). Noteikumi nosaka Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanas, aizsardzības, izmantošanas, kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas, kā arī attīstības projektu īstenošanas kārtību un attiecīgās kultūrvēsturiskās vides vērtībai atbilstošas prasības.

MK noteikumu Nr.127 2.punktā ir noteiktas Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas nozīmīgākās saglabājamās kultūrvēsturiskās vērtības. Tās ir:

2.1. vēsturiskā plānojuma (telpas) struktūrā:

2.1.1. ielas un laukumi, kuru izveidē nozīmīga ir ielu un laukumu apbūves līnija (būvlaide) un ēku dzegas augstuma līnija;

2.1.2. kvartālu iekšējā telpa ar apzaļumojumu;

2.2. Vecrīgas siluets;

2.3. arheoloģiskais kultūrlānis un arheoloģiskie elementi; [...]

2.6. ielu un pagalmu apstādījumi saskaņā ar lokālplānojumu;

2.8. vēsturiskā apbūve: [...].

Atbilstoši MK noteikumu Nr.127 3.2.punktam par būtiskiem kultūrvēsturiskās vides pārveidojumiem Rīgas vēsturiskajā centrā tiek uzskatīta jauna apbūve, kas saistīta ar teritorijas plānojumā norādītās dabas un apstādījumu teritorijas samazināšanu; jebkura zemesgabala apvienošana vai sadalīšana, ja tā ir pretrunā ar vēsturisko plānojuma struktūru; kvartāla funkciju maiņa vai jebkura apbūve, kas vairākkārt palielina transporta novietojuma slodzi un pieplūdumu tajā; ēku apjoma izmaiņas un netipiski apbūves risinājumi tradicionālajā apbūves vidē, arī jumtu konfigurācijas izmaiņas, kas negatīvi ietekmē publisko ārtelpu un no publiskās ārtelpas ir redzamas bez īpašām optiskām palīgierīcēm no noteikumos minētajiem skatu punktiem.

MK noteikumu Nr.127 4.punktā ir noteikts, ka *“Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas ēkas un būves remontējamas un restaurējamas laikus. Kultūrvēsturiski unikālām, ļoti vērtīgām un vērtīgām ēkām, veicot remontu (labošanu), konservāciju un restaurāciju, saglabājams ēkas apjoms, jumta forma, fasāžu apdare, oriģinālie vēsturiskie logi un durvis, konstruktīvā sistēma un plānojums, kā arī kultūrvēsturiski vērtīgie interjeri un iekārtas. Ja kultūrvēsturiski unikāla, ļoti vērtīga vai vērtīga ēka ir bojāta tā, ka nav iespējama tās atjaunošana un restaurācija un ir zudusi attiecīgās ēkas kultūrvēsturiskā vērtība, tās vietā pieļaujama tikai tāda paša apjoma un būvmateriāla ēkas būvniecība, saglabājot esošās autentiskās kultūrvēsturiskās vērtības.”*

MK noteikumu Nr.127 5.punktā ir noteikts, ka: *“Ēku pārbūve nav pieļaujama, ja:*

5.1. ēka ir valsts aizsargājams kultūras piemineklis un tās pārbūve iznīcina ēkas kultūrvēsturisko vērtību;

5.2. ēka pēc iecerētās pārbūves neiekļausies pilsētvidē formas, mēroga, proporciju un lietoto materiālu dēļ.”

Lai noteiktu attiecīgās kultūrvēsturiskās vides vērtībai atbilstošas prasības, MK noteikumu Nr.127 7.punktā Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona sadalīta daļās, kurās noteikti attiecīgi apbūves ierobežojumi. Lokālplānojuma teritorija ietilpst “1.daļā – Vecrīga”, un uz to ir attiecināmi sekojoši nosacījumi:

“7.1.1. jaunu ēku būvniecība pieļaujama vietās, kur jaunas ēkas nav pretrunā ar vēsturisko telpas struktūru vai tās vēlākiem kvalitatīviem pārveidojumiem. Saglabājams apkārtējās vēsturiskās apbūves mērogs, raksturs, proporciju sistēma, respektējami tradicionālie materiāli;

7.1.2. projektējot jaunu apbūvi starp kultūrvēsturiski unikālām, ļoti vērtīgām un vērtīgām ēkām, tās augstums katrā konkrētā gadījumā nosakāms pēc ielas ainavas telpiskās analīzes, pilsētvidē saglabājot vēsturiskās apbūves mērogu un tradicionālo ielu un laukumu telpas ainavu. Augstumu saskaņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija un Rīgas pilsētas būvvalde, bet tas nedrīkst pārsniegt augstāko blakus esošo ēku vairāk kā par vienu stāvu un lokālplānojumā noteikto maksimālo ēkas augstumu;

7.1.3. nav pieļaujama tādu ēku būvniecība, kas ārējo izmēru vai būvapjoma ziņā izteikti kontrastē ar vēsturisko ēku apjomiem;

7.1.4. kultūrvēsturiski unikālām, ļoti vērtīgām un vērtīgām ēkām saglabājama vēsturiskā jumta forma. Izņēmumi pieļaujami, ja pārveidojumi uzlabo jumtu ainavu vai tie nepieciešami ēkas saglabāšanai. Tie iepriekš saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Rīgas pilsētas būvvaldi un Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomi.”

Lai aizsargātu kultūras mantojumu, MK noteikumu Nr.127 8.1. apakšpunktā, papildus šo noteikumu 4.punktā minētajām prasībām, ir noteikts: *“daļās Nr.1 (“Vecrīga”), 2, 3, 4 un 5 pirms darbu uzsākšanas vai to laikā nodrošināmi arheoloģiskās izpētes darbi, ja būvniecības gaitā paredzama arheoloģiskā kultūrslāņa vai arheoloģisko liecību atsegšana”*.

3.2. Teritorijas attīstības plānošanas likums

Likumā ir noteikts, ka lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā republikas pilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai. Likuma „Teritorijas attīstības plānošanas likums” 24.panta (2) daļa nosaka, ka pēc vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas spēkā stāšanās lokālplānojumā var grozīt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

Ministru Kabineta noteikumu Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 41.punktā ir noteikts, ka „Detālplānojumu neizstrādā, ja teritorijai ir izstrādāts lokālplānojums, kurā pietiekami detalizētā pakāpē noteikti teritorijas izmantošanas veidi, to aprobežojumi, kā arī sniegti transporta infrastruktūras kompleksi risinājumi”.

3.3. Likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”

Likums ir spēkā no 10.03.1992., bet tā pēdējie grozījumi ir spēkā no 12.10.2018.. Likuma 14.pants nosaka: “ *Kultūras pieminekļus atbilstoši to vēsturiskajai, zinātniskajai, mākslinieciskajai vai citādi kultūras vērtībai iedala valsts, reģiona un vietējās nozīmes kultūras pieminekļos un Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iekļauj kā valsts, reģiona vai vietējās nozīmes kultūras pieminekļus valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde rakstveidā informē objekta īpašnieku (valdītāju) par priekšlikumu noteikt attiecīgajam objektam valsts vai reģiona nozīmes aizsargājamā kultūras pieminekļa statusu. [...]*

Likuma 21.pants nosaka kultūras pieminekļu izpētes, konservācijas, restaurācijas un remonta darbu veikšanas kārtību, tostarp: “*Kultūras pieminekļu izpētes darbus, kas var novest pie kultūras pieminekļa pārveidošanas, arī arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida atļauju un tās kontrolē.*”

Saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 5.panta trešo daļu un 23.panta otro daļu 2003.gada 26.augustā ir izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.474 “Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”. (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.474). Noteikumi nosaka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu (turpmāk – kultūras pieminekļi) uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu un restaurāciju, kā arī kārtību, kādā tiek piešķirts vidi degradējoša objekta statuss. MK noteikumu Nr.474 24.punktā ir noteikts: “*Arheoloģiskās izpētes darbus (arheoloģiskos izrakumus un arheoloģiskās uzraudzības darbus, kā arī arheoloģisko objektu apzināšanu, ja tā saistīta ar iejaukšanos kultūras pieminekļī) drīkst vadīt tikai kvalificēti speciālisti, kuri ieguvuši augstāko humanitāro izglītību, kuriem ir divu gadu pieredze arheoloģiskās izpētes darbos un kuri saņēmuši inspekcijas atļauju*”. Bet MK noteikumu Nr.474 26.punktā ir noteikts: “*Ja nepieciešams, inspekcija paredz īpašus arheoloģisko darbu veikšanas nosacījumus, lai saglabātu neskartas atsevišķas arheoloģisko pieminekļu daļas vai atjaunotu to ārējo*

veidolu kā kultūrvēsturiskās vides sastāvdaļu. Īpašos arheoloģisko darbu veikšanas nosacījumus ieraksta inspekcijas izsniegtajā arheoloģiskās izpētes darbu atļaujā."

MK noteikumu Nr.474 45.punktā ir noteikts: *"Inspekcija izsniedz kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) kultūras pieminekļa izmantošanas un saglabāšanas norādījumus, kas ir saistoši kultūras pieminekļu īpašniekam (valdītājam), nosaka kultūras pieminekļa, tā teritorijas un aizsardzības zonas uzturēšanas režīmu un saimnieciskās darbības ierobežojumus, lai novērstu saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu. Minētos norādījumus inspekcija izsniedz kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) divu mēnešu laikā pēc objekta iekļaušanas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā."*

3.4. UNESCO Starptautiskās pieminekļu un ievērojamu vietu padomes (ICOMOS) „Vadlīnijas ietekmes uz mantojumu novērtēšanai Pasaules kultūras mantojuma vietās”

2011. gada UNESCO 36. ģenerālajā asamblejā Parīzē tika pieņemts rekomendējoša rakstura dokuments attiecībā uz Vēsturisko Pilsētvides Ainavu saglabāšanu - Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietu Ietekmes uz Kultūras Mantojumu izvērtējuma vadlīnijas (turpmāk tekstā – ICOMOS vadlīnijas).

Šī dokumenta ietvaros tiek norādīts uz to, ka kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana neaprobežojas tikai ar atsevišķu vērtīgu objektu aizsardzību, bet gan pilsētvides materiālo un nemateriālo vērtību saglabāšanu, atjaunošanu un pielāgošanu mūsdienu sociālo un ekonomisko norišu prasībām. Sevišķi liels uzsvars šī dokumenta ietvaros tiek vērsts uz ekonomiskā apgrozījuma un mūsdienīgu sadzīves funkciju nodrošināšanu, jo samazinoties saimnieciskai aprītei pilsētvidē, palielinās kultūrvēsturisko elementu zaudējuma potenciāls to lietderības samazināšanās iespaidā. Kaut arī jebkuras vēsturiskas vides aizsardzības pamatzudējums ir uzturēt (arī vērtības saglabāšanai “bez izmaiņām” stāvoklī nepieciešama zināma rīcība) esošo vērtību un aizsargāt to no nevēlamām izmaiņām, nereti rodas situācijas, kur esošas ēkas vai nu savu laiku nokalpojuša tipa, funkcijas jeb telpisko parametru dēļ nespēj pilnībā apmierināt šodienas dzīvesveidam svarīgu procesu norisi. Šādos gadījumos ir, pirmkārt, jāmeklē iespējas pielāgot jau esošo pilsētvidi jaunu funkciju nodrošinājumam un, otrkārt, jāveido rūpīgi pārdomātas, mūsdienu prasībām atbilstošas, multifunkcionālas jaunceltnes un jaunceltņu kompleksi, ņemot vērā Vēsturisko Pilsētvides Ainavu saglabāšanas dokumentā paustās nostādnes. Pilsētvides kultūrvēsturiskā vērtība netika radīta viena ierobežota laika posma ietvaros, bet gan laika gaitā izveidojās kā dažādu laika posmu uzslāņojums. Šī iemesla dēļ, mūsdienu papildinājumi vēsturiskajā pilsētvidē būtu drīzāk jāuztver kā loģisks šī kultūrvēsturiskā uzslāņojuma procesa turpinājums un nevis kā negatīva ietekme un esošo vērtību apdraudējums. Vietas identitātes saglabāšanas nolūkos ir svarīgi pārliecināties, ka jaunie objekti radīti kā vēsturiski izveidojušās vietas identitātes ģenētiskā koda nesēji un, aizvietojojt laika gaitā novecojušas vai zaudētas ēkas, šo identitāti ar savu klātbūtni uztur un nostiprina.

Ievērojot ICOMOS vadlīnijas, Pasaules mantojuma objekta vērtība tiek definēta, kā sākotnējais vietas Īpašās Nozīmes Universālo Vērtību apraksts, uz kā pamata tika pieņemts lēmums par vietas iekļaušanu Pasaules mantojuma vietu uzskaitē. Tādējādi, šis dokuments jāpieņem par absolūto atskaites punktu jebkādas ietekmes noteikšanas procesā.

Ņemot vērā Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumu Nr.108 “Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” 3.punkta prasības, kas ir jāievēro arī lokālplānojuma saistošās daļas (teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, un grafiskā daļa) izstrādē, **normatīvā akta projektā neietver normas, kas dublē augstāka vai tāda paša spēka normatīvā akta tiesību normās ietverto normatīvo regulējumu.**

4. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS IZMANTOŠANAS APRAKSTS UN TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS NOSACĪJUMI

4.1. Lokālpilanojuma teritorijas novietojums, esošā izmantošana un dabas apstākļi

(1) Teritorijas novietojums un Vecpilsētas apkaime

Lokālpilanojuma teritorija iekļaujas Vecpilsētas apkaimē. Vecpilsēta jeb Vecrīga ir Rīgas teritorija Daugavas labajā krastā starp tagadējo Vanšu tiltu, Krišjāņa Valdemāra ielu, Zigfrīda Annas Meirovica bulvāri, Aspazijas bulvāri, dzelzceļu un Dzelzceļa tiltu, un Daugavu. Tā ir pilsētas senākā daļa un pilsētas centrs. Visa Vecpilsētas apkaime atrodas UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautajā Rīgas vēsturiskā centra robežās. Rīgas vēsturiskais centrs UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā tika iekļauts 1997. gadā. Tā vērtība ir saglabātā un samērā neskartā viduslaiku un vēlākā pilsētībūvnieciskā struktūra, jūgendstila piesātinājums un 19. gadsimta koka arhitektūras apvienojums, kas ir vienīgais vienkopus sastopamais šāda veida fenomens pasaulē. Vecrīgā kopumā raksturīga daudzveidīga apbūve, un arhitektūrā ir pārstāvēti dažādi novirzieni – romantika, gotika, baroka laikmeta celtnes, kā arī klasicisma un modernisma ēku paraugi.

Lokālpilanojuma teritorija atrodas kvartālā starp Anglikāņu ielu, Pils ielu, Poļu gāti un 11.novembra krastmalu.

Uz rietumiem no Lokālpilanojuma teritorijas atrodas apstādījumu josla un autostāvvietu zona, kā daļa no 11.novembra krastmalas telpas, kas ir viena no pilsētas maģistrālajām ielām.

10. attēls. Lokālpilanojuma teritorija – zemesgabals Rīgā, Anglikāņu ielā 5 (kadastra apz. 0100 008 0012) Avots: kadastrs.lv

(2) Teritorijas esošā izmantošana un dabas vērtības

Apbūve un tās izmantošana

Šobrīd Lokālpilanojuma teritorijas zemesgabalā Anglikāņu ielā 5 atrodas vairākas vēsturiskās ēkas – divas bibliotēku ēkas (lit. 001 un 002) un darbnīca (lit. 003), kā arī apstādījumi. Būve (būves kadastra apzīmējums 0100 008 0012 001) ar kopējo platību 1647,8 m²; būve (būves kadastra apzīmējums 0100 008 0012 002) ar kopējo platību 128,8 m²; būve (būves kadastra apzīmējums 0100 008 0012 003) ar

kopējo platību 67,8 m². Ēkas un zemesgabals ir privātīpašums, nopirkts izsolē no LR Finanšu ministrijas (valsts) 2016.gadā, pamatojoties uz Ministru kabineta 30.09.2015. rīkojumu Nr.602.

Uz zemes vienības atrodas būvju nekustamā īpašuma sastāvā esoša transformatoru apakšstacija TP 617 (būves kadastra apz. 01000080012004), uz kuru īpašuma tiesības ir nostiprinātas A/S "Latvenergo".

Pirms objekta atsavināšanas un nodošanas izsolei, un līdz Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas ekspluatācijas uzsākšanai 2014.gadā, ēkā Anglikāņu ielā 5 bija izvietota Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliogrāfijas institūta Katalogu un dokumentu apstrādes nodaļa. Šobrīd lokālplānojuma teritorijā esošās ēkas un būves netiek saimnieciski izmantotas un nav apdzīvotas.

2016.gadā tika veikta ēku Anglikāņu ielā 5 tehniskā apsekošana, ko veica sertificēts būvinženieris S.Eglītis un būvinženieris S.Smironovs, un tika sagatavots "Tehniskās apsekošanas atzinums". Atzinuma rezultātā tika izstrādāti ieteikumi nepieciešamajiem darbiem, lai pagarinātu ēkas ekspluatācijas ilgumu un uzlabotu tās energoefektivitāti, piemēram: izstrādāt ēkas restaurācijas / rekonstrukcijas projektu; veikt mitruma un sala izraisīto bojājumu remontu ēkas cokola daļā; veikt dažādu būvkonstrukciju un to elementu remontu / protezēšanu / pastiprināšanu; nomainīt jumta segumu un latojumu; pārmūrēt skursteņu galvas bēniņos un virs jumta; veikt ārsienu siltināšanu (kur tas iespējams), kā arī bēniņu / mansarda siltināšanu; restaurēt esošās koka kāpnes; savest kārtībā ieejas mezglus, nomainīt /restaurēt durvis un logus; veikt mūra atbalsta sienas un pakāpienu remontu no 11.Novembra krastmalas puses; veikt mūra sienas remontu no Poļu gātes puses; izbūvēt iekšējās inženierkomunikācijas.

Ēku tehniskās apsekošanas atzinumā minēts, ka arī abas ēkas piebūves tehniski ir iespējams saglabāt, tikai jāveic to pamatu un mūra sienu remonts, pārsegumu stiprināšana, jumta konstrukciju nomaiņa / protezēšana. Arī pamatēkas jumta stāva / bēniņu pārbūvepar apdzīvojamu mansarda stāvu tehniski ir iespējama, pēc bēniņu pārseguma pastiprināšanas.

2017.gadā SIA "Markvarta ģeotehniskais birojs" veica "Pamatu un pamatnes ģeotehnisko izpēti".

11., 12. attēls. Ēka Anglikāņu ielā 5 – skats no Anglikāņu ielas.

Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

13., 14. attēls. Ēkas un mūra žogs ar vārtiem Anglikāņu ielā 5 – skats no Poļu gātes puses

Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

15., 16. attēls. Esošā transformatora apakšstacija (integrēta mūra atbalstsienā) – skats no Poļu gātes puses un esošais koka paviljons blakus verandai (skats no terases (skvēra) puses pie 11. novembra krastmalas)

Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

Lokālpārplānojuma teritoriju no 11. novembra krastmalas norobežo koku puduris un ir saglabājusies vēsturiskā reljefa starpība – ielas daļa atrodas zemāk par zemes gabala dārza (terases) daļas līmeni, ko norobežo mūrēta atbalsta siena. Pret ēku, kā Anglikāņu ielas noslēgums ir izbūvētas kāpnes, kas izmantojamas tikai gājējiem, un šobrīd tās ir funkcionāli savienotas vienotā publiskā ārtelpā ar Anglikāņu ielas daļu. Autotransporta kustībai no 11. novembra krastmalas līdz Pils ielai ir paredzēta Poļu gāte, bet piekļuve Lokālpārplānojuma teritorijai ir nodrošināta arī no Anglikāņu ielas puses, virzienā no/uz Pils ielu.

Esošās dabas vērtības - koki

Tā kā Lokālpārplānojuma teritorija atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā ar blīvu apbūvi, tikai nelielu teritorijas daļu aizņem apstādījumi. Teritorijā aug tikai trīs koki un esošā zālāju/apstādījumu platība aizņem tikai ~60 m², un ir izvietota ēkas rietumu pusē pie Anglikāņu ielas uz terases.

2019.gada 18.jūnijā lokālpārplānojuma teritorijā augošos kokus apsekoja Latvijā kvalificēts inženierzinātņu maģistrs mežzinātnē un mežsaimniecības inženieris – Mg.silv. Liene Kalvāne un veica lokālpārplānojuma teritorijā augošo koku novērtējumu (skat. teksta turpinājumā).

Parastais ozols (latīniskais nosaukums - *Quercus robur*) (skat. 17.attēlu). Koka apkārtmērs 2,39 m, vainaga platums ~12 m. Stumbrs ~2,5 m augstumā dalās 5 asīs. Stumbrā novērojamas plaisas, veidojas

reakcijas koksne. Vainags ir plašs, vispusīgs. Viens no skeletzariem atspiežas pret ēkas verandas jumtu. Vainagā novērojami sausi zari. Ap koku zemes līmenis ir uzbērts un sakņu kakls ierakts. Ap sakņu kaklu ~0,5 m attālumā ir bruģis, veidojot zaļās zonas kvadrātu. Zeme ir pieblīvēta un saknes visticamāk ir traumētas. Iespējams, zemes pieblīvējuma un 2018.gada vasaras karstuma rezultātā, koka vitalitāte ir samazinājusies. Kokam trūkst barības vielas un ūdens resursi. Koks ir ainaviski vērtīgs!

Rekomendācijas—veikt sauso zaru izzāgēšanu. Skeletzara, kas atspiež pret jumtu, īsināšanu, kā arī skeletzaru īsināšanu, kas vērsti pret ēkas fasādi. Ieteicama arī augsnes virskārtas nomaiņa ar auglīgu augsni. Vēlams virsējā slānī atstāt birstošu, labi uzsūcošu materiālu (kā, piemēram, mizu mulču), kas uzlabotu ūdens un skābekļa piegādi koka saknēm. Veidojot jaunu labiekārtojuma plānu, ieteicams veco bruģi noņemt vismaz koka kritiskajā sakņu aizsardzības zonā (koka stumbra diametrs x 5) 3,8 m rādiusā no stumbra un atstāt kā zaļās zonas laukumu vai izmantot slodzi izlīdzinošos materiālus, kas pasargātu koka saknes.

Mājas ābele (latīniskais nosaukums – *Malus domestica*) (skat. 18.attēlu). Koka apkārtmērs 0,78/1,25 m, vainaga platums ~10 m. Stumbrs ~0,9 m augstumā dalās 2 asīs. Koks ir vienmērīgi sasvērēts Poļu gātes ielas virzienā. Vainags ir vispusīgs un plašs, vērsts uz Poļu gātes ielas pusi. Vainagā novērojami sausi zari, divi no zariem atrodas virs ielas. Kokam iepriekš ir veikti kopšanas darbi—zāgēti zari. Stumbrā veidojas dobumi, iespējams iepriekš zāgētu zaru vietās. Kokam ir virsēja sakņu sistēma, zemes virskārta ir pieblīvēta. Sakņu sistēma iespējams traumēta. Ap koka stumbru ~1 m attālumā atrodas bruģēts gājēju celiņš, laukums un gājēju trepes, kas izved uz Poļu gātes ielas. Koks ir ainaviski vērtīgs!

Rekomendācijas—veikt sauso zaru izzāgēšanu. Vainaga formas veidošanu, mazinot vainaga svaru Poļu gātes ielas virzienā. Ieteicama arī augsnes virskārtas nomaiņa ar auglīgu augsni. Vēlams virsējā slānī atstāt birstošu, labi uzsūcošu materiālu (kā, piemēram, mizu mulču), kas uzlabotu ūdens un skābekļa piegādi koka saknēm. Veidojot jaunu labiekārtojuma plānu, ieteicams veco bruģi noņemt koka kritiskajā sakņu aizsardzības zonā (koka stumbra diametrs x 5) 2 m rādiusā no stumbra un atstāt kā zaļās zonas laukumu vai izmantot slodzi izlīdzinošos materiālus, kas pasargātu koka saknes.

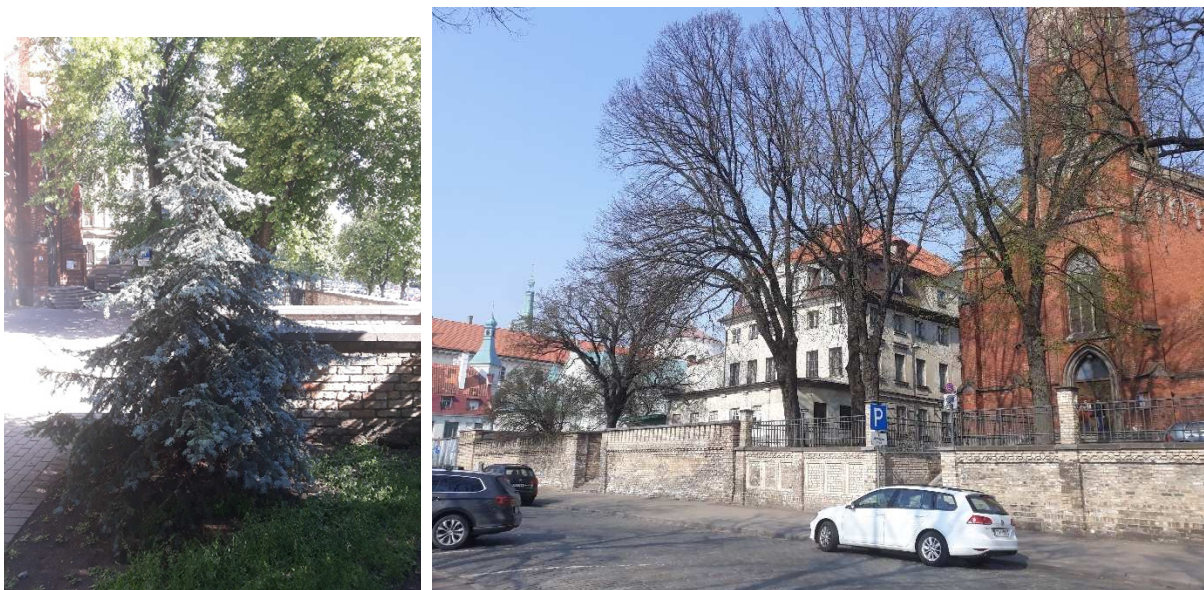

17., 18. attēls. Lokālplānojuma teritorijā augošais parastais ozols un mājas ābele
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

Asā egle (latīniskais nosaukums – *Picea pungens*) (skat. 19.attēlu). Koka apkārtmērs 0,16 m, vainaga platums ~3 m. Koks aug zem ozola vainaga ārējās daļas. Kokam ~1 m attālumā atrodas bruģēts celiņš un mūrēta siena.

Rekomendācijas—kokam esošajā vietā nav nākotnes perspektīvas. Ieteicama koka nozāgēšana vai pārstādīšana uz piemērotāku vietu. Kokam nav nepieciešama ciršanas atļauja.

Attīstot konkrēto teritoriju un/vai veicot teritorijas labiekārtošanas darbus nepieciešams piesaistīt sertificētu arboristu—kokkopi augstāk minēto darbu veikšanai un uzraudzībai. Tādējādi nodrošinot profesionālu darbu veikšanu un koku dzīvotspēju būvdarbu laikā un pēc darbu veikšanas.

19.attēls. Lokālplānojuma teritorijā augošā asā egle. Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

20. attēls. Skats no 11. novembra krastmalas uz lokālplānojuma teritorijā esošajiem kokiem, ēkām un blakus esošo Anglikāņu baznīcu ar kokiem priekšlaukumā Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

Anglikāņu ielas otrā pusē, Anglikāņu baznīcas priekšlaukumā aug vairākas ievērojama vecuma liepas, kas kopā ar lokālplānojuma teritorijā augošo ozolu veido vienotu koku grupu (skat. 20.attēlu). Saskaņā ar RVC kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības plānu (skat. 5.attēlu) un RVC apstādījumu sistēmas saglabāšanas un attīstības plānu (skat. 6.attēlu), kā ainaviski vērtīgs koks ir noteikts tikai lokālplānojuma teritorijā esošais ozols, bet jāatzīmē, ka izvērtējot šīs vietas ainaviskās kvalitātes lokāli, kā ainaviski vērtīgi koki ir atzīmējami arī lokālplānojuma teritorijā augošā ābele un pie Anglikāņu baznīcas priekšlaukumā augošās liepas.

Lai arī Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, savos 2019.gada nosacījumos Nr. 4.5.-07/3456 noteica, ka lokālplānojuma teritorijā jāveic īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, konkrētajā situācijā tas nebija lietderīgi un netika veikts, jo jau sākotnēji apsekojot teritoriju tika konstatēts, ka teritorijā īpaši aizsargājamas dabas vērtības nav. Teritorijā tika veikts iepriekš minētais esošo koku apsekojums un novērtējums, kura rezultātā tika konstatēts ka arī esošie koki nav īpaši aizsargājami, bet divi no tiem ir atzīstami kā ainaviski vērtīgi koki.

4.2. Teritorijas attīstības vēsturiskais konteksts

4.2.1. Vecrīga un lokālplānojuma teritorija vēsturiskajās kartēs

Vecrīga jau sākot ar 13.gs bijis reģiona ekonomiskais, finansu un kultūras centrs, kas laika gaitā izveidojās par plaukstošu pilsētu, ko apliecināja arī tās loma Hanzas savienībā. Lokālplānojuma teritorijas vēsturiskā attīstība ir saistīta ar pilsētas nocietinājumu un bastionu celtniecību un to vēlāko nojaukšanu, laika periodā no 13.gs. līdz 19.gs.

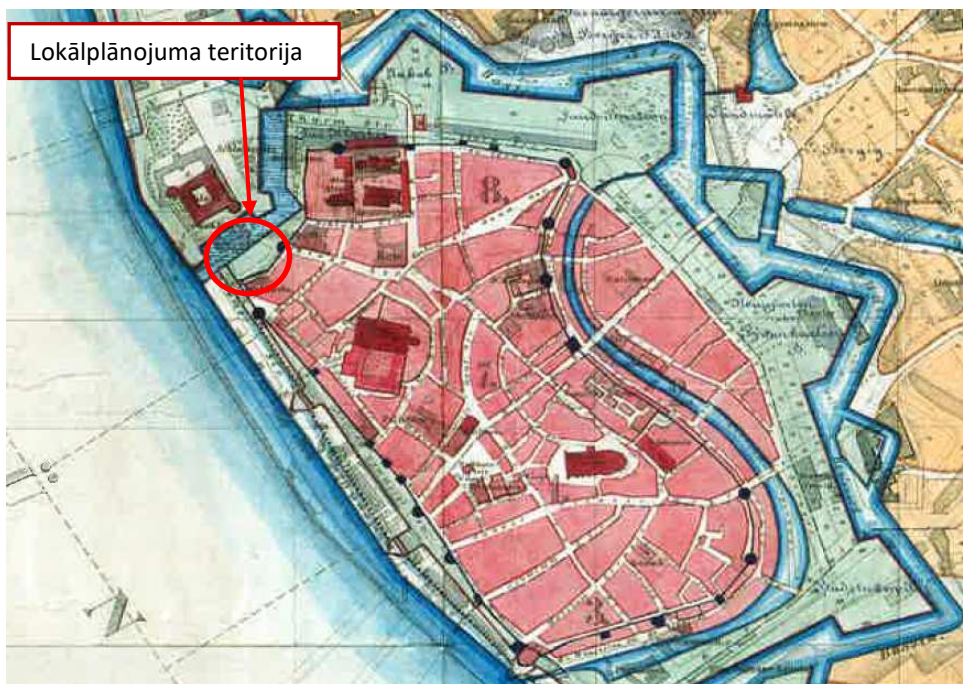
Raksturīgākā viduslaiku pilsētas būve, bez kuras pilsēta nevarētu pastāvēt, bija pilsētas mūra nocietinājumi. Pirmā mūra siena bija Daugavas labajā krastā. Tā stiepās no Rīgas upes grīvas - gar tagadējo Ministerejas, Kalēju, Meistaru un Zirga ielu - līdz Daugavas krastmalai un atkal sasniedza Rīgas upes grīvu pie Ministerejas ielas. Pieaugot iedzīvotāju skaitam, ārpus pilsētas mūriem radās arvien vairāk dzīvojamo ēku. Jau 13. gs. vidū šo apbūvēto piepilsētas rajonu ieslēdza pilsētas mūros. Mūra sienu pagarināja no Zirgu ielas līdz Pulvertornim un no turienes Torņa ielas virzienā līdz Daugavai, gar krastu to turpināja vecais mūris. Paplašinātā Rīgas teritorija pastāvēja vairākus gadsimtus, līdz tā atkal tika paplašināta.

14.gs. attiecībām starp Livonijas ordeni un pilsētu saasinoties, ordeņa pili nostiprināja un ap to izraka platu nocietinājuma grāvi, kas bija pilns ar ūdeni. Pilsgrāvis sākās Daugavas malā, apmēram pie tag. Poļu gātes ielas, tālāk virzoties gar Pils laukuma malu, izveidojot tādu kā salu. Tikai pēc Citadeles izveidošanas 17.gs. beigās, ar ūdeni pildītais Pilsgrāvis tika aizbērts. Platība, kas izveidojās grāvī aizberot, bija noderīga apbūvei. Militāru apsvērumu dēļ, sākotnēji šeit bija atļauts būvēt tikai koka ēkas.

Rīgas pilsētas nocietinājumu sistēmas pilnveidošana, atbilstoši tā laika fortifikācijas sistēmas prasībām, iesākās jau 15.gs., kad tika izveidoti pirmie zemes nocietinājumi ārpus toreizējā pilsētas aizsargmūra. Zemes vaļņi ap pilsētu veidoja pusloku, tie tika sistemātiski pilnveidoti un uzlaboti. 16. gs. ieviesa radikālas pārmaiņas pilsētas arhitektūrā un sadzīvē. 16. gs. sākumā sāka izmantot šaujamieročus un pilsētas nocietinājuma mūris sāka zaudēt savu sākotnējo nozīmi, jo ar lielgabaliem to bija iespējams sagraut. 17.gs. pilsētas nocietinājumi tika izbūvēti arī Daugavas pusē. Vaļņu augstums svārstījās no 8-11 metriem. Nocietinājuma grāvī starp bastioniem izveidoja trīsstūrveida nocietinātas salas- revelīnus (skat.21.attēlu).

Pirmais zināmais, samērā detalizēti izstrādātais Rīgas un tās priekšpilsētu plāns, kurā bija apvienotas plānojamo nocietinājumu joslas un esošās situācijas karte, saglabāties no 1650.gada, un to parakstījis Rīgas fortifikāciju inženieris Francisks Murrers.

2009.gadā izdotajā grāmatā „Rīga ārpus nocietinājumiem” (I.Bākule, A.Siksna, izdevniecība „Neputns”), tā autori ir publicējuši Rīgas savietotos plānus, savietojot gan 1650.-1656.gada situāciju, gan 1763.-1789.gada situāciju ar 19.gs. plāna pamatni, kas ļauj uzskatāmi salīdzināt gandrīz simts gadu laikā veiktās izmaiņas pilsētas struktūrā, t.sk. lokālplānojuma teritorijā, kuras attīstība ir bijusi saistīta gan ar bij. Pilsgrāvja aizbēršanu un apbūvi 17.gs. beigās, gan ar Rīgas fortifikāciju sistēmas nojaukšanu un pārbūvi 19.gs. otrajā pusē. Ja 17.gs. vidū kvartāla vietā, kur šodien atrodas Rīgas Sāpju Dievmātes Romas katoļu baznīca, vēl ir redzams ar ūdeni pildītais Pilsgrāvis, bet kvartāls starp Poļu gāti un Anglikāņu ielu ir neapbūvēts, tad jau 18.gs. beigās abi apbūves kvartāli, t.sk. tiem piegulošās ielas, jau ir izveidoti un apbūvēti (skat. 21. un 22.attēlu).

21. attēls. Rīgas savietoto plānu fragments: 1650.-1656.gada situācija uz 19.gs. beigu plāna pamatnes Avots: „Rīga ārpus nocietinājumiem” (I.Bākule, A.Siksna), 2009.gads, izdevniecība „Neputns”

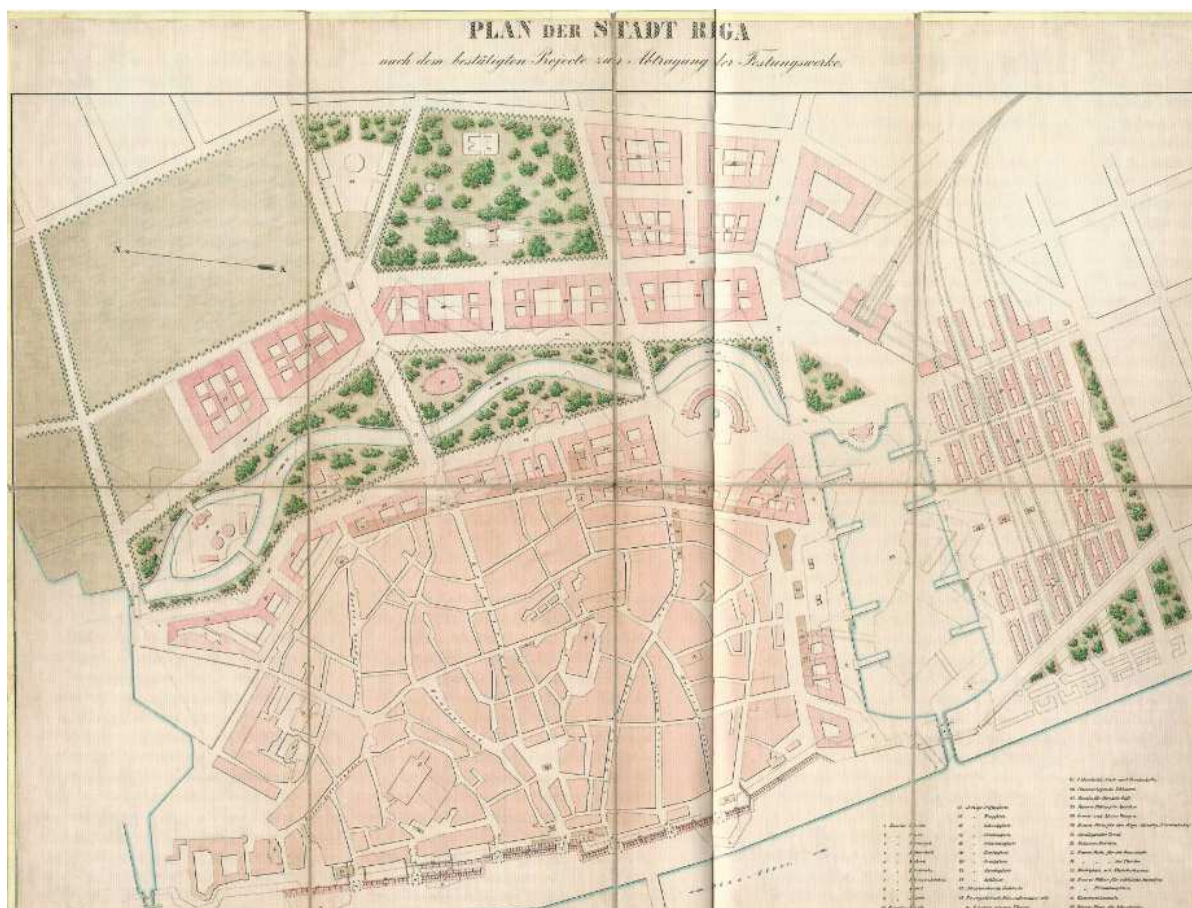

22. attēls. Rīgas savietoto plānu fragments: 1763.-1789.gada situācija uz 19.gs. beigu plāna pamatnes Avots: „Rīga ārpus nocietinājumiem” (I.Bākule, A.Siksna), 2009.gads, izdevniecība „Neputns”

Līdz ar kara tehnikas attīstību kādreizējie pilsētu nocietinājumi sāka zaudēt savu nozīmi. 19.gs. vidū Rietumeiropai jau bija pieredze nocietināto pilsētu pārbūvē. 1856.gadā ar cara Aleksandra II rīkojumu arī Rīgas pilsētas nocietinājumu likvidēšana tika atļauta. Rīgas pilsētas arhitektam Johanam Danielam Felsko tika uzdots izstrādāt priekšlikuma projektu teritorijas pārbūvei (skat. 23.attēlu). Felsko bija iecerējis Daugavmalā gar vecpilsētu uzbūvēt zivju un dārzenu tirdzniecības pasāžu – segtu, garu tirdzniecības paviljonu virkni. Projekts tika pabeigts jau 1857.gada janvārī un iesniegts caram

akceptēšanai. Cars apstiprināja tikai pašu nepieciešamāko, ar nocietinājumu nojaukšanu saistīto darbu izmaksas, bet projektu pārstrādāt uzdeva inženieru grupai arhitekta Jūliusa Augusta fon Hāgena vadībā. Projektu pārstrādājot, tas tika būtiski vienkāršots, t.sk. pilnīgi atsakoties no Daugavmalā paredzētās tirdzniecības pasāžas.

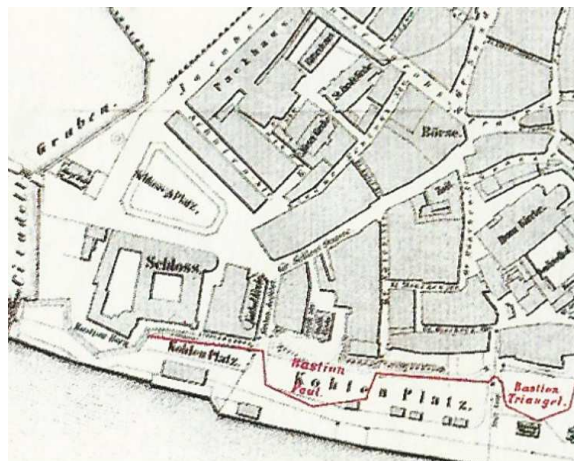
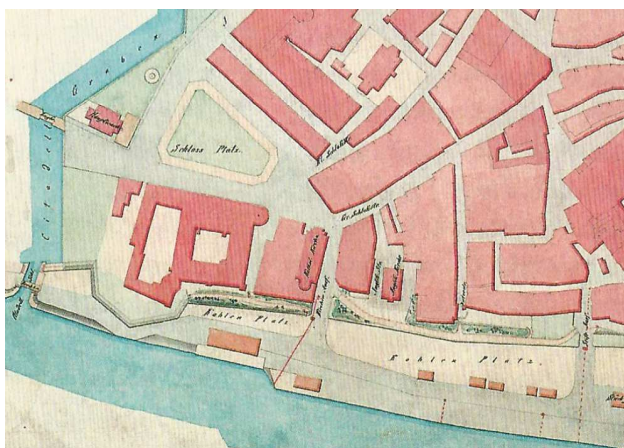
Pilsētas nocietinājuma likvidēšana sākās 1857.gadā, tomēr daži nocietinājuma elementi ir daļēji saglabājušies līdz mūsdienām, piemēram Horna bastions pie Rīgas pils. Saglabāties arī Paula bastiona uzbērums Anglikāņu ielas galā - pilsētas nocietinājuma nojaukšanas brīdī jau bija izveidojusies apbūve zemes gabalā Anglikāņu ielā 5.

23. attēls. **Rīgas aizsargvalņu un esplanādes teritorijas pārbūves projekts. 1857.gads. Johans Daniels Felsko, Oto Dīce.** Avots: „Rīga ārpus nocietinājumiem” (I.Bākule, A.Siksna), 2009.gads, izdevniecība „Neputns”

Līdz 1864.gadam, kā to rāda Viljama Veira zīmētās Rīgas kartes 1863. un 1864. gadā (skat. 24., 25. attēlu), bija realizēta plānotā fortifikāciju nojaukšana Daugavmalā, t.sk. nojaukts gan Paula bastions (tag. Anglikāņu ielas galā), gan Triangula bastions. 1864.gadā zīmētajā plānā (skat. 25.attēlu) Viljams Veirs attēlojis nojaukto nocietinājumu sistēmas kontūras, kam pārklāta līdz 1864.gadam veikto pārbūvju karte. Kartēs attēlota Daugavmalā ierīkotā iela un gar to izvietotās ēkas, bet pa bijušo nocietinājumu augšmalu, tieši gar Vecpilsētas apbūvi, attēlots ceļš/iela, kas veda no tag. Poļu gātes līdz Bīskapa gātei, slīpi šķērsojot arī tag. zemesgabalu Anglikāņu ielā 5 – lokālplānojuma teritoriju (skat. 24.attēlu).

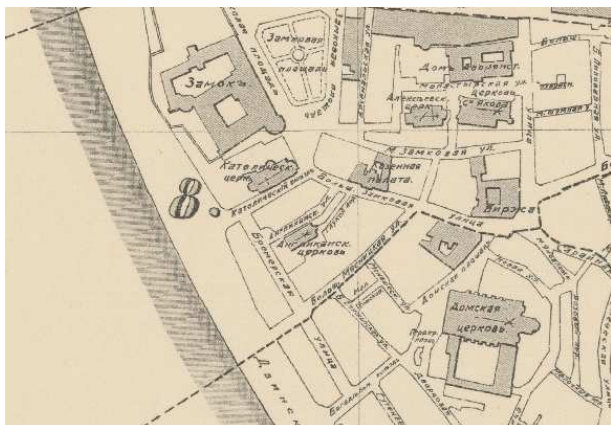
19.gadsimta beigu kartēs un plānos, kas saglabājušās no 1883. un 1885.gada (skat. 26., 27. attēlu), attēlots gruntsgabalu sadalījums (skat. 26.attēlu) un tolaik esošie apbūves kvartāli un sabiedriski nozīmīgās ēkas (skat. 27.attēlu). Lokālplānojuma teritorijā tolaik bija izveidoti divi atsevišķi gruntsgabali (viens neapbūvēts), kā arī daļa no vēsturiskā ceļa, kā atsevišķs gruntsgabals.

24., 25. attēls. Rīgas pārbūvētās fortifikāciju teritorijas karšu fragmenti. 1863., 1864. gads. Viljams Veirs Avots: „Rīga ārpus nocietinājumiem” (I.Bākule, A.Siksna), 2009.gads, izdevniecība „Neputns”

26., 27.attēls. Rīgas 1883.gada pilsētas gruntsgabalu sadalījuma plāna un 1885.gada pilsētas plāna fragmenti Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka <http://kartes.lndb.lv/> (vēsturisko karšu portāls)

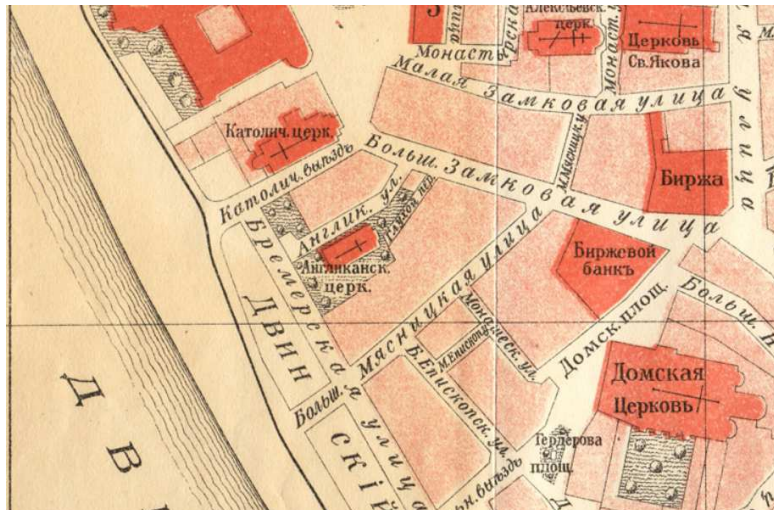

28., 29.attēls. Rīgas 1908.gada un 1935.gada pilsētas plāna fragmenti

Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka <http://kartes.lndb.lv/> (vēsturisko karšu portāls)

20.gadsimta sākuma kartēs un plānos, kas saglabājušās no 1908. un 1935.gada (skat. 28., 29. attēlu), attēlotais kvartālu un gruntsgabalu sadalījums lokālpilnplānojumā teritorijā jau atbilst mūsdienu situācijai – ir izveidots viens gruntsgabals – Anglikāņu ielā 5, ar Anglikāņu ielas paplašinājumu pie vēsturiskā pilsētas aizsargmūra (bastiona).

1916.gada pilsētas plāna fragmentā (skat. 30.attēlu) arī ir attēloti apbūves kvartāli un sabiedriski nozīmīgas ēkas, bet papildus atzīmētas arī pilsētas skvēru un apzaļumotās teritorijas, t.sk. ap Anglikāņu baznīcu un ēkas Anglikāņu ielā 5 rietumu galā, kas atbilst arī šodien esošajām apstādījumu teritorijām abos kvartālos un kurās ir saglabājušies ievērojama vecuma un lieluma koki.

30.attēls. Rīgas 1916.gada pilsētas plāna fragments. Avots: <http://riga.zurbu.net/maps>

4.2.2. Vēsturiskā apbūve Lokālplānojuma un tam piegulošajā teritorijā

(1) Apbūves attīstība Anglikāņu ielā 5

Apbūves vēsturiskā attīstība un atsevišķo ēku būvēsture ir detalizēti pētīta un analizēta vairākkārt, veicot sekojošus pētījumus, kuros apkopotā informācija ir izmantota arī šī Lokālplānojuma izstrādei:

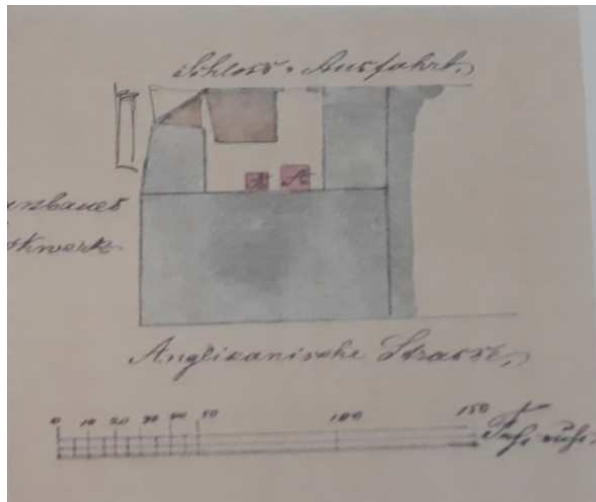
- “Apbūves kultūrvēsturiskā pirmsprojekta izpēte Anglikāņu ielā 5, Rīgā”, izpētes vadītājs arhitekts J.Radiņš, SIA “Vertikāle”, 2002.gads;
- “Arhitektoniski – mākslinieciskā izpēte. Dzīvojamo ēku komplekss Anglikāņu ielā 5, Rīgā”, izpētes vadītājs arhitekts Z.Ramiņa, SIA “Arhitekta L.Šmita darbnīca”, 2015.gads;
- “Fasāžu arhitektoniski – mākslinieciskā inventarizācija. Ēka Anglikāņu ielā 5, Rīgā”, izpētes grupas vadītāja D.Lēvalde, SIA “Arhitektoniskās izpētes grupa”, 2016.gads;
- “Arhitektoniski – mākslinieciskā inventarizācija. Ēkas Anglikāņu ielā 5, Rīgā pagalma korpuss”, izpētes grupas vadītāja D.Lēvalde, autors arhitekts I.Dirveiks, SIA “Arhitektoniskās izpētes grupa”, 2017.gads.

Klasicisma ēka Rīgā, Anglikāņu ielā 5, saukta arī par Fēgezaka namu, tiek uzskatīts, ka celta 1795.gadā. Tomēr gan 2002.gadā arhitekts J.Radiņš, gan 2015.gadā arhitekts Z.Ramiņa veiktajās vēsturiskajās izpētēs ir secinājuši, ka ēka celta agrāk, ko apliecina Johana Kristofera Broces zīmētais akvarelis “Katoļu baznīca un mācītājmāja blakus Rīgas pilij 1791.gadā” (skat. 48.attēlu), gan citi vēstures avoti. Arhitekts I.Dirveiks (2017.gadā) savukārt ir secinājis un pieļauj iespēju, ka 1795.gads varētu iekšēlu apdares pabeigšanas gads, bet arhitekts Z.Ramiņa (2015.gadā) izpētes secinājumu un rekomendāciju daļā kā ēkas būvniecības gadu min 1788.gadu. Apkopojot dažādus vēstures avotus iepriekš minētie pētnieki ir secinājuši, ka ēka celta laika periodā no 1785.gada līdz 1791.gadam. Par ēkas arhitektu tiek uzskatīts arhitekts K.Hāberlands, kaut gan tieši pierādījumi tam nav atrasti.

Ēka Anglikāņu ielā 5 būvēta kādreizējā, 1706.gadā aizbērtā kanāla (Pilsgrāvja) vietā, stūrī pie pilsētas vaļņa sienas un Paula bastiona uzbauktuves – tagadējās Anglikāņu ielas trases. Līdz ar to pats zemes gabala reljefs tiek uzskatīts par unikālu apbūves kultūrvēsturisku elementu (arhitekts J.Radiņš, 2002.), kā pilsētas vēsturiskās attīstības materiālo liecību koncentrāciju tieši šajā zemes gabalā – pagalma un

Poļu gātes grunts un zemes līmenis (Pilsgrāvis) tiešā saistībā ar Anglikāņu ielas trasi un reljefu (senākais nocietinājuma valnis un vēlākā Paula bastiona uzbrauktuve, skvēra grunts zemes līmenis (Rīgas cietokšņa vēlāko būvperiodu nocietinājuma sistēmas paliekas), kā arī pilsētas un Livonijas ordeņa sarežģīto attiecību vēstures liecība (arhitekts J.Radiņš, 2002.).

19.gs. sākumā ēkai tika izbūvēta tualetes piebūve līdz 3.stāvam, pacēlāja izbūve mansardā, abas sānu piebūves un mūra žogs ar vārtiem pret Poļu gāti. 1887.gadā, pēc arhitekta L.H.Geigenmillera projekta (1886.gadā) izbūvēta piebūve ar kāpnēm un izeju uz pagalmu. Projektā risināta arī pacēlāja izbūves pārbūve. 1887.gadā arhitekts L.H.Geigenmillers izstrādāja projektu pagalma piebūvei, vaļņa balsta sienai un žogam ap ēkai piederošos pagalmu ar dārzu pret Poļu gāti un 11.novembra krastmalu.

31., 32. attēls. Gruntsgabala apbūve 1883.gada pilsētas plānā un 1886.gadā, kad izstrādāts arhitekta L.H.Geigenmillera projekts ēkas pagalma puses piebūvju pārbūvei. Pagalmā jau ir uzceltas divas koka saimniecības ēkas. Avots: "Arhitektoniski – mākslinieciskā inventarizācija. Ēkas Anglikāņu ielā 5, Rīgā pagalma korpus", 2017.gads.

1913.gadā pēc arhitekta V.Bokslafa projekta ēkas rietumu fasādei piebūvēta vaļēja veranda ar kolonnām. Neilgi pēc tam veranda aizstiklota. 1927.gadā arhitekts V.Bokslafs izstrādāja projektu balkona izbūvei virs verandas, bet tas netika īstenots. 1946.gadā aizbūvē verandu, pievienojot tai nelielu piebūvi Anglikāņu ielas pusē.

33.attēls. Rīgas tirgotāju biedrības terase Anglikāņu ielā 5. Pēc 1913.gada. Avots: Atklātne, www.letonica.lv

34.attēls. Skats uz verandu. 1920.gadi. Avots: LU Akadēmiskā bibliotēka. Anša Grinberga kolekcija.

Par ēkas arhitektūru Z.Ramiņa raksta: "Ēka būvēta klasicisma stilā. Ēkas fasādēs ir saglabājusies klasicisma arhitektūrai raksturīgā fasādes perforācijas simetrija. [...] Visas ēkas fasādes eksponējas Rīgas vecpilsētas vidē. Ēkas būvapjoms un fašāzu arhitektūra ir nozīmīga Vecrīgas siluetā. Ēkai ir

saglabājies autentisks jumta seguma materiāls. [...] Ir saglabājušās galvenās kāpnes. [...] Ir saglabājušies seši sildķermeņi, no kuriem trīs ir sākotnējās vietās.”

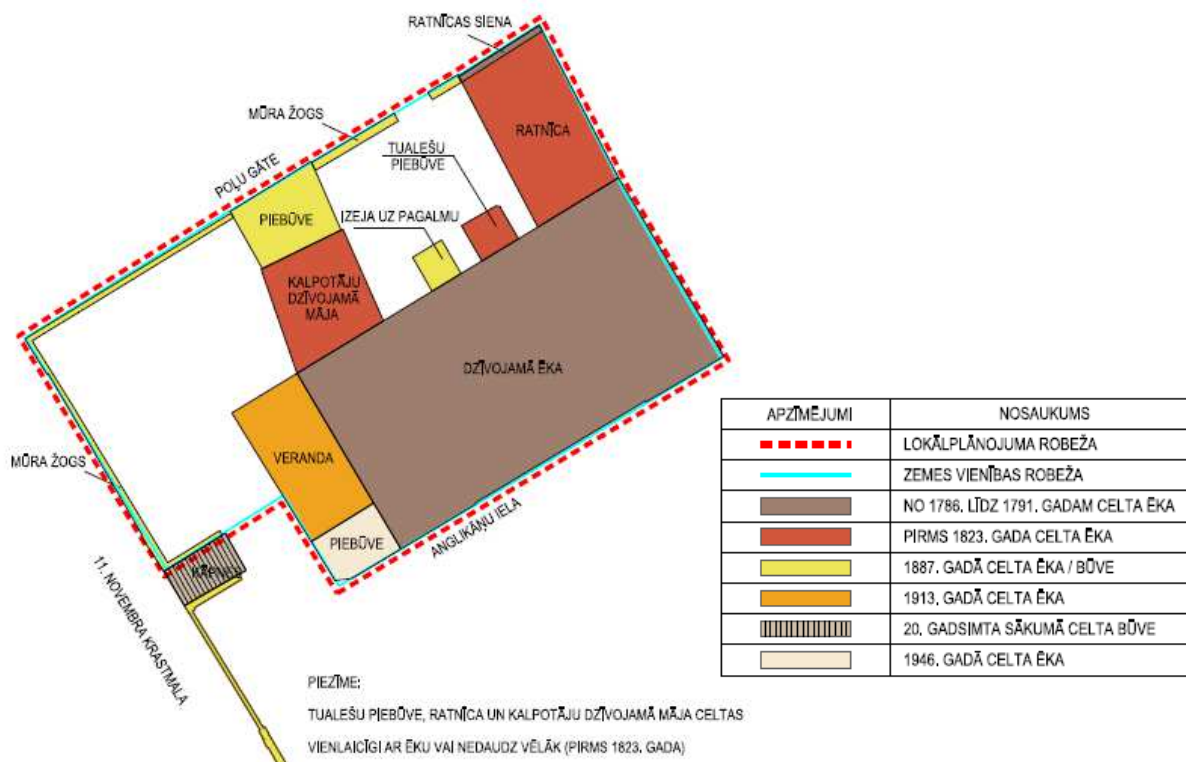
Līdz 20. gs. 30. gadu beigām nams bija Rīgas Tirgoņu biedrības īpašums (darbojās līdz 1939.gadam) un tur atradās arī biedrības bibliotēka. 20. gs. 20. un 30. gados šajā namā atradās arī vācu tirgotāju mācekļu patversme, Rīgas filatēlistu biedrība, kā arī Latvijas vēstures institūts (dib. 1936.gadā).

20.gs. sākumā, pret ēku, kā Anglikāņu ielas noslēgums ir izbūvētas kāpnes (skat. 35., 36.attēlus), bet precīzs kāpņu izbūves laiks nav zināms. Pēc Otrā pasaules kara ēkā sāka darboties vairākas Valsts bibliotēkas nodaļas (līdz 2014.gadam), tostarp arī LPSR Valsts grāmatu palāta, kopš 1989. gada - Bibliogrāfijas institūts.

35., 36. attēls. Ēka Anglikāņu ielā 5 un ielas skats no 11.novembra krastmalas puses - 1912.gads un 2019.gads. Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>, Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

Apbūves Anglikāņu ielā 5 attīstības galvenie posmi / būvperiodi ir detalizēti aprakstīti un klasificēti iepriekš minētajās izpētēs. Balstoties uz tām ir sagatavota ēku būvapjomu izpētes shēma.

37.attēls. Ēku būvapjomu izpētes shematiskais attēlojums

(2) Apbūves attīstība Anglikāņu ielā 2 un Pils ielā 11

Anglikāņu ielas pretējā pusē atrodas zemes gabali Anglikāņu ielā 2 un Pils ielā 11, uz kuriem ir uzbūvēta Rīgas Anglikāņu Svētā Pestītāja baznīca un bij. Angļu jūrnieku klubs.

Sv. Pestītāja Anglikāņu baznīca celta no 1853. -1859. gadam, ar pārtraukumu, pēc arhitekta J.D. Felsko projekta bijušo Paula bastionu vietā. Baznīca bija paredzēta angļu tirgotāju vajadzībām, kuri līdz tam savus dievkalpojumus noturēja Reformātu baznīcā. Anglikāņu baznīca celta neogotikas formās, tās apdarē izmantots sarkanais ķieģelis, kalta akmens fiales, dzegas, balstarkas. Baznīcas vienjoma zāli sedz apmetas koka konstrukcijas, interjerā izmantoti koka paneli. Lielākā daļa baznīcas būvei nepieciešamo materiālu vesta no Anglijas. (skat. 38.attēlu)

1941.gadā ēka cietusi artilērijas apšaudē. Vācu okupācijas laikā tā tika atjaunota un pārbūvēta, anglikāņu baznīcu piemērojot luterāņu draudzes vajadzībām, nosaukta par Pestītāja baznīcu un nodota Sv. Pētera draudzes rīcībā. No 1972. līdz 1992. gadam ēkā atradās Rīgas Politehniskā institūta studentu klubs. Tā tikusi izmantota arī kā skaņu ierakstu studija labās akustikas dēļ.

Bij. Angļu jūrnieku kluba ēka celta 1901.gadā, arhitekts V.Bokslafs (skat. 39., 40.attēlus).

1998.gadā atjaunota anglikāņu draudze. Baznīca kopā ar bij. Angļu jūrnieku klubu veido Anglikāņu baznīcas un jūrnieku kluba kompleksu, kas ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6531).

38. attēls. **Sv. Pestītāja Anglikāņu baznīca, 20.gs.**

sākums. Avots:

<http://www.rigacv.lv/Exhibition/baznicas>

39., 40. attēls. **Anglikāņu iela bij. Angļu jūrnieku klubs - 20.gs. sākums un 2019.gads.** Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka, <http://www.zudusilatvija.lv/objects/> Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

(3) Vēsturiskais Daugavmalas tirgus

Līdz 1930.gadam lielāko daļu Daugavas krastmalas līdās Vecrīgai aizņēma Daugavmalas tirgus, rakstos pirmoreiz minēts 1571.gadā. 19. gadsimta otrā pusē, 20. gadsimta sākumā pārtikas tirgus aizņēma krastmalas teritoriju starp Jaunielu un Grēcinieku ielu. 1913.gadā tirgus bija izpleties līdz pat Katoļu (Poļu) gātei un Mārstaļu ielai. Daugavmalā, iepretī Anglikāņu baznīcai, tolaik darbojās pilsētas malkas tirgus (skat. 41., 42. attēlus).

Tirgus darbība bija saistīta arī ar dažādu ēku un būvju izbūvi krastmalā, kas nav saglabājušās līdz mūsdienām, jo pēc Centrāltirgus izbūves (1930.gadā) Daugavmalas tirgu likvidēja. 43.attēlā ir redzama apbūve, kas izvietota starp Sāpju Dievmātes katoļu baznīcas ēkām un šodienas 11.novembra krastmalu (nav saglabājusies). 1931.gadā sāka nojaukt tirgus apbūvi un ierīkot apstādījumus. 1934.gadā krastmala ieguva 11.novembra bulvāra nosaukumu.

41., 42. attēls. Daugavmalas tirgus – iepretim ēkai Anglikāņu ielā 5 un Anglikāņu baznīcai, 19.gs. beigas (1890.gads) un 20.gs. 20 tie.gadi.

Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka , <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

43. attēls. Skats uz Rīgas Doma un Anglikāņu baznīcas torņiem, ēku Anglikāņu ielā 5 no Daugavmalas puses. 20.gs. sākums (30-tie gadi). Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka , <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

(4) Apbūves attīstība Anglikāņu ielā 3, Pils ielā 7 un Pils ielā 9

Kvartāla austrumu daļā atrodas zemes gabals Pils ielā 9, bet ierosinātā lokālplānojuma teritorija tieši robežojas ar zemes gabaliem Pils ielā 7 un Anglikāņu ielā 3.

Ēka Anglikāņu ielā 3 ir Bij. Fon Buhnera nams. 20.gs. 20. un 30. gados ēkas īpašnieks bija P.R.Tīlemans un tur atradās viņa naudas skapju (seifu) būvatlīdzniecība un birojs (skat. 44.attēlu).

Ēka Pils ielā 7 (skat. 45.attēlu) šobrīd tiek izmantota gan kā dzīvojamā, gan biroju, gan tirdzniecības un pakalpojumu objektu darbībai. Ēkas augšējā stāvā atrodas dzīvokļi, 2. un 3 stāvā – biroji, bet ēkas pirmajā stāvā – restorāns. Ēkas Pils ielā 9 un Anglikāņu ielā 3 šobrīd tiek izmantotas galvenokārt kā dzīvojamās ēkas.

Izvērtējot ēku savstarpējo izvietojumu un atsevišķu ēku būvdetaļu (sienu, dzegu, jumtu) savienojumus var secināt, ka esošā apbūve Anglikāņu ielā 5 ir senāka par pārējām kvartāla ēkām, un sākotnēji bijusi celta kā brīvstāvoša apbūve (skat. 46., 47.attēlus), t.i. ēkas Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 7 ir celtas vēlāk.

Ēkas Rīgā, Anglikāņu ielā 5, Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 9 (visas ēkas celtas 18.-19.gs.) kopā veido dzīvojamo ēku kompleksu, kas ir noteikts kā valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6563).

44.attēls. Ēkas Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 9
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

45. attēls. Ēka Pils ielā 7 un Sāpju Dievmātes katoļu
baznīcas ieeja
Avots: <https://www.google.com/search?q=pils+ielā+7>

46.attēls. Ēkas Anglikāņu ielā 5 un 3 dzegu,
jumtu un sienas savienojuma vieta
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

47.attēls. Ēku Anglikāņu ielā 5 un Pils ielā 7
savienojums
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

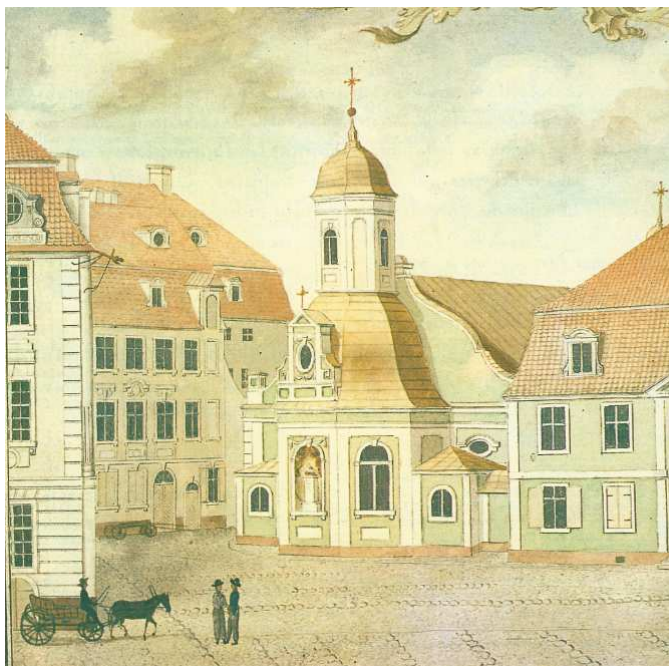
(5) Apbūves attīstība Pils ielā 5

Poļu gātes (ielas) pretējā pusē atrodas zemes gabals Pils ielā 5 uz kura ir uzbūvēta Sāpju Dievmātes katoļu baznīca ar dzīvojamām ēkām.

Kad 1782.-83. gadā Pilsgrāvī nojaucā veco koka apbūvi, tad nojaucā arī šeit 1761.gadā celto katoļu baznīcas koka ēku. Laikā no 1783. līdz 1785.gadam tās vietā uzcēla klasicisma stila Sāpju Dievmātes katoļu baznīcu. 1859.gadā tika uzsākta baznīcas pārbūve, pēc arhitekta Johana Felsko plāna: baznīcas prezbitēriju pārcēla pretējā — dienvidrietumu pusē, tika piebūvēta sakristeja. Pēc J. Felsko projekta veidotā baznīcas fasāde tapa pseidoromāņu stilā. 1885.gadā baznīcas rietumu pusē piebūvēja 8 — šķautnainu baptistēriju. Tāda šī baznīca ir saglabājusies līdz mūsu dienām.

Tas bija pirmais katoļu dievnams pēc reformācijas ienākšanas Livonijā, un tika veltīts Sāpju Dievmātes godam, kas simbolizēja apspiesto katoļticību Vidzemē. Sākotnējās baznīcas ēkas arhitekts un būvmeistars nav zināms. Iespējams, šīs agrīnā klasicisma stilā veidotās celtnes būvniecību konsultēja K. Hāberlands, kas tolaik bija Rīgas pilsētas galvenais būvmeistars. J.Kr.Broce attēlojis esošo apbūvi Pils laukumā 1791.gadā (skat. 48.attēlu), kā galveno ēku zīmējot katoļu baznīcu, bet ēkas fonā ir attēlota arī daļa no ēkas Anglikāņu ielā 5, kā senākais apliecinājums par ēkas būvvesturi, kas ļauj secināt, ka ēka tikusi būvēta pirms 1791.gada.

Sāpju Dievmātes baznīca un tai apkārtējās dzīvojamās ēkas (ar zināmām pārbūvēm) ir saglabājušās līdz mūsu dienām un veido vienotu laukuma ansambli. Sāpju Dievmātes katoļu baznīca ar ēku kompleksu Rīgā, Pils ielā 5 ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6596).

48. attēls. Rīgas Sāpju Dievmātes Romas katoļu baznīca - J.K.Broces zīmējums 1791.gadā. Avots: Avots: Johans Kristofers Broce „Zīmējumi un apraksti” 1.sējums Rīgas skati, laudis un ēkas. (Rīga, izdevniecība „Zinātne”

49., 50. attēls. Sāpju Dievmātes katoļu baznīca – skats no zemes gabala Anglikāņu ielā 5 terases un no Pils ielas. Foto: SIA “METRUM” 2019.gads

4.3. Vēsturiskā pilsētas ainava, Vecrīgas siluets un panorāma

Rīgas vēsturiskais centrs ir spilgta Eiropas vēstures liecība. Cauri gadsimtiem Rīga ir bijusi daudzu vēsturisku notikumu centrs un Eiropas tautu saskares punkts. Tai ir izdevies saglabāt liecības par Eiropas ietekmi uz tās vēsturisko attīstību, robežām starp Rietumiem un Austrumiem, un tirdzniecības un kultūras ceļu krustpunktiem.

Rīgas vēsturisko centru veido trīs atšķirīgas pilsētainavas – salīdzinoši labi saglabāties viduslaiku centrs, 19. gadsimta bulvāru pusloks ar zaļo zonu abpus pilsētas kanālam, un apkārt bulvāriem – agrākie piepilsētas rajoni ar blīvi apbūvētām zonām ar taisnstūrveida ielu tīklu un 18. un 19. gadsimta koka arhitektūru. Katrai no šīm daļām ir sava raksturīga ēku un sabiedrisko vietu apbūve.

51A. attēls. **Vecrīgas panorāmas skats no Pārdaugavas puses, 20.gs. sākums (30-tie gadi).** Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka, <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

51B. attēls. **Vecrīgas panorāmas skats no Pārdaugavas puses, 2014.gads.** Foto: M.Kalvāne, 2014.gads.

Īpašas nozīmes universāla vērtība (atbilstoši ICOMOS vadlīnijām), kas jāsaglabā, ir arī plašā Rīgas vēsturiskā centra panorāma ar izteiksmīgu siluetu. Rīgas viduslaiku centrs atrodas Daugavas labajā krastā, no dažādām Daugavas kreisā krasta vietām paverot gleznainu skatu uz pilsētas siluetu ar daudziem baznīcu torņiem. Vēsturiskās ēkas bija salīdzinoši zemas, un vienīgi baznīcu torņi radīja

vertikālo dominanti (skat. 51A.attēlu). Mūsdienās, 21.gadsimtā, vēsturiskais pilsētas siluets ir saglabājies, un skatā no Pārdaugavas to papildina tikai 20.gadsimta otrajā pusē uzbūvētais viesnīcas "Latvija" būvapjoms, tomēr silueta un atsevišķu ēku uztveri traucē gan 11.novembra krastmalā augošie koki, gan apstādījumi uz AB dambja (skat. 51B. attēlu).

Rīgas panorāmā 20.gs. sākumā redzamās būves (no kreisās puses): Rīgas pils Svina tornis (15./16. gs.), Rīgas Sāpju Dievmātes katoļu baznīca (1784-1785, pārbūv. ap 1859), Fēgezaku ģimenes māja – dzīvojamā ēka Anglikāņu ielā 5 (1791, arhit. K.Häberlands), aiz tās Sv. Marijas Magdalēnas baznīcas tornis, Anglikāņu baznīca (1853-1859, arhit. J.D. Felsko), aiz tās Rīgas Sv. Jēkaba katoļu katedrāles tornis (skat. 52.attēlu).

52. attēls. **Vecrīgas panorāmas skats no Pārdaugavas puses, t.sk. ēka Anglikāņu ielā 5, 20.gs. sākums (30-tie gadi).** Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka, <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

Vecpilsēta ir Rīgas pilsētas vissenākā daļa, kas sāka veidoties jau 13. gadsimtā. Atklātnē (skat. 53.attēlu) redzams vecpilsētas ziemeļrietumu posms un tā raksturīgā jumtu ainava 20.gadsimta sākumā. Labi saskatāma Anglikāņu baznīca kreisajā pusē, Sāpju Dievmātes baznīca ar klostera ēkām vidusdaļā, bet aiz tās Rīgas pils, kā arī privātā apbūve, t.sk. dzīvojamā ēka Anglikāņu ielā. Tālumā redzama Pārdaugava, kuru no Vecpilsētas šķir Daugava ar tajā peldošajiem kuģiem.

53.attēls. **Vecpilsētas jumtu ainavas skats, t.sk. ēka Anglikāņu ielā 5, 20.gs. sākums.** Avots: Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka, <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

Lokālplānojuma teritorija kopumā atrodas īpaši nozīmīgā kultūrvēsturiskās ainavas zonā. Tā apbūve iekļaujas arhitektoniskās ainavas vidē, kura veido vienu no būtiskākajiem Rīgas atpazīstamības elementiem – pilsētas siluetu un Daugavmalas apbūves panorāmu skatā no Daugavas un no Pārdaugavas. Dzīvojamā ēka Anglikāņu ielā 5 labi eksponējas Rīgas pilsētas vēsturiskā centra panorāmā, kā arī no maģistrālajām transporta trasēm, iebraucot vēsturiskajā centrā pār Akmens tiltu vai Vanšu tiltu. Līdz ar to, tā uzskatāma par nozīmīgu ainavas elementu skatā no Daugavas krastmalas, tiltiem un 11.novembra krastmalas.

Vēsturiski nozīmīgi ir ne tikai tālie skati uz Rīgas vēsturiskā centra panorāmu un esošo apbūvi Anglikāņu ielā 5, bet arī tuvie skati - no 11.novembra krastmalas (skat. 54., 55.attēlu), Anglikāņu ielas un Poļu gātes. Lai gan publiski pieejamos skatu punktus no Iekšējās puses, piemēram Anglikāņu ielā, Poļu gātē vai no Pils laukuma puses, objekts nav uztverams kā ainavas elements, bet gan kā tuvā plāna uztveres objekts. Skatu uz apbūvi no 11.novembra krastmalas, šodien daļēji aizsedz tur augošie koki, īpaši lapu periodā. Kopumā ir secināts, ka būtiska loma Vecrīgas panorāmā un siluetā ir dzīvojamās ēkas Anglikāņu ielā 5 fasādei un jumta formai, kas vērsta pret Daugavu, un būvapjomam kopumā, bet pārējās ēkas to neietekmē. Ainavas un kultūrvēsturiskās vides analīze ir veikta 2002.gadā, arhitekta J. Radiņa vadībā, kas šajā dokumentā netiek dublēta.

54., 55. attēls. **Vecrīgas panorāma un apstādījumi, skats no Daugavmalas. 20.gs. sākums (30-tie gadi).**

Avots: Latvijas nacionālā bibliotēka, <http://www.zudusilatvija.lv/objects/>

56., 57. attēls. **Anglikāņu iela** – skats uz Daugavu un Anglikāņu ielu 5; skats uz Pils ielu.
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

58., 59. attēls. **Poļu gāte** – skats Pils ielu un Anglikāņu ielu 5; skats uz uz Daugavu.
Foto: SIA "METRUM" 2019.gads

4.4. Transporta infrastruktūra

(1) Ielas, gājēji un velotransports

Anglikāņu iela ierīkota 16. gadsimta otrā pusē, tā veda uz jauncelto Miesnieku (vēlāko Paula) bastionu, saukta par Miesnieku Vaļņu ielu (Kütterwallgasse). No 1859. gada nosaukums Anglikāņu baznīcas iela, saukta arī Anglikāņu un Anglikāniešu iela, nosaukta pēc 1857.-1859. gadā celtās Anglikāņu baznīcas. 1950. gadā pārdēvēta par Bibliotēkas ielu, bet 1989. gadā atjaunots nosaukums Anglikāņu iela.

Lokālpārplānojuma teritorija un tās apkārtnē, atbilstoši Satiksmes infrastruktūras attīstības plānam esošās un pieguļošās ielas definētas sekojošās kategorijās:

D kategorijas iela : 11.novembra krastmala;

E kategorijas ielas : Anglikāņu iela un Poļu gāte.

11.novembra krastmalas teritorijā gar Daugavmalu ir plānots izbūvēt maģistrālo veloceļu. Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcijā 2015.-2030.gadam ir teikts: *“No ritenbraukšanas viedokļa Vecpilsēta vēsturiskā bruģa seguma un intensīvās gājēju satiksmes dēļ arī uzskatāma par šķērslī attiecībā uz visām Akmens tilta virziena plūsmām.”*

Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma Satiksmes infrastruktūras attīstības plānam ielu sarkanās līnijas ir noteiktas 11. Novembra krastmalai, Anglikāņu ielai un Poļu gātei, un tās sakrīt ar zemes gabala Anglikāņu ielā 5 robežām, to neapgrūtinot.

Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma Plānotās (atļautās) izmantošanas plānā (skat. 4.attēlu) Anglikāņu iela ir noteikta kā gājēju iela, bet Poļu gāte - kā iela ar gājēju prioritāti, bet 11.novembra krastmalas daļa, kas piekļaujas lokālpārplānojuma teritorijai – kā laukums (ar apz. LM10).

Ar mērķi atvieglot īpašumu apsaimniekošanu Vecrīgas teritorijā, tostarp uzlabot tirdzniecības un citu uzņēmumu apkalpošanu, ir izdoti grozījumi Rīgas pilsētas izpilddirektora rīkojumā “Par transportlīdzekļu satiksmi pa gājēju un velosipēdu ielām Vecrīgas teritorijā”. Rīkojums paredz, ka no 2010. gada 13. janvāra transportlīdzekļiem, kas veic ar īpašumu apsaimniekošanu saistītus darbus un apkalpo tirdzniecības vai citus uzņēmumus, ir atļauts braukt un stāvēt gājēju un velosipēdu ielās Vecrīgas teritorijā darba dienās no pulksten 6.00 līdz 12.00, bet sestdienās, svētdienās un svētku dienās no pulksten 6.00 līdz 14.00 ar nosacījumu, ja nav citu piebraukšanas iespēju, netiek traucēta gājēju pārvietošanās, attiecīgo transportlīdzekļu pilna masa nepārsniedz piecas tonnas un transportlīdzeklis tiek novietots stāvēšanai ne ilgāk par vienu stundu. Saskaņā ar minēto rīkojumu un šobrīd organizēto satiksmi Vecrīgā (skat. 60.attēlu), nav noteikti būtiski ierobežojumi piebraukšanai pie Lokālpārplānojuma teritorijas un tā ir atļauta gan no Poļu gātes, gan no Anglikāņu ielas puses.

60. attēls. Gājēju un velosipēdistu ielas, pa kurām nav atļauta transportlīdzekļu satiksme, un pašvaldības maksas stāvvietas Vecrīgā. Avots: <http://www.rdsd.lv/ielu-infrastruktura/satiksmes-vecriga>

(2) Sabiedriskā transporta pieejamība

Esošās tuvākās sabiedriskā transporta pieturvietas ir izvietotas pie Nacionālās teātra – Kronvalda bulvārī (~500 m attālumā) un uz Krišjāņa Valdemāra ielas (~600 m attālumā).

Pa Kronvalda bulvārī kursē sekojosi tramvaju maršruti – 5, 7, 9, 11 un RETRO, kas nodrošina saiknes gan ar pilsētas centru, gan Sarkandaugavas, Ķengaraga, Mežparka un citām apkaimēm. Pa Krišjāņa Valdemāra ielu kursē liels skaits pilsētas sabiedriskā transporta – gan autobusi, gan trolejbusi, nodrošinot nepieciešamās saites gan ar pilsētas centru un Daugavas labā krasta apkaimēm (Šmerli, Teiku, Grīziņkalnu, u.c.), gan lielāko daļu Daugavas kreisā krasta apkaimēm (Ķīpsalu, Āgenskalnu, Ilģuciemu, Zasulauku, Imantu, Daugavgrīvu, Bolderāju, Kleistiem, Zolitūdi, u.c.). Ar sabiedrisko transportu ir sasniedzama arī lidosta "Rīga".

11.novembra krastmalas teritorijā ir plānots izbūvēt jaunu tramvaja līniju. Bet konkrēti projekti uz šo brīdi nav izstrādāti.

1,2 -1,3 km attālumā atrodas Rīgas centrālā dzelzceļa stacija un Starptautiskā autoosta, bet ~1 km attālumā Rīgas pasažieru ostas terminālis.

Ņemot vērā minēto ir uzskatāms, ka no Lokālpilānojuma teritorijas ir labi sasniedzams kā vietējais, tā starptautiskais sabiedriskais transports, kā arī daudzas nozīmīgas Rīgas centra, t.sk. Vecrīgas teritorijas un objekti atrodas kājāmgājēju sasniedzamā attālumā (līdz ~2 km).

4.5. Inženiertehniskā apgāde un aizsargjoslas

4.5.1. Inženiertehniskie tīkli un objekti

Tā kā lokālpilānojuma teritorija ir jau apbūvēta, tā ir nodrošināta arī ar visu tai nepieciešamo inženierinfrastruktūru.

Lokālpilānojuma teritorijā ir izbūvēti ārējie un iekšējie ūdensapgādes saimnieciskās un lietus kanalizācijas, elektroapgādes un sakaru tīkli. Uz zemes vienības atrodas būvju nekustamā īpašuma sastāvā esoša transformatoru apakšstacija TP 617 (būves kadastra apz. 01000080012004), uz kuru īpašuma tiesības ir nostiprinātas A/S "Latvenergo".

Saskaņā ar SIA "Tet" 22.05.2019. sniegto informāciju esošajā ēkā Anglikāņu ielā 5 atrodas SIA "Tet" elektronisko sakaru kabeļu kanalizācijas pievads, optiskais un vara sadales tīkls. Esošais vara sakaru tīkls ir atbrīvots no SIA "Tet" pakalpojumiem.

Centralizētās siltumapgādes trase ir izbūvēta 11.novembra krastmalā, kā arī tā šķērso Anglikāņu ielu, objektu nodrošinot ar centralizēto siltumapgādi. Ēka Anglikāņu ielā 5 šobrīd ir atslēgta no centralizētās siltumapgādes sistēmas, bet ēkas pagrabā izvietoti siltuma tīkli Dn65 mm, Dn50 mm, Dn40 mm, kas nodrošina ar siltumapgādi blakus esošās ēkas.

Zemspiediena gāzes vads ir izbūvēts Poļu gātē un 11.novembra krastmalā, bet lokālpilānojuma teritorija šobrīd nav nodrošināta ar gāzapgādi.

4.5.2. Aizsargjoslas un citi aprobežojumi

(1) Vides un dabas resursu aizsargjoslas.

Dzīvojamo ēku komplekss – Rīgā, Anglikāņu ielā 5, Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 9 (ēkas celtas 17.-18.gs.), ir noteikts kā valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6563) (apgrūtinājums - valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010104)).

Lokālpilānojuma teritorija ir daļa no - UNESCO Pasaules kultūras mantojuma objekta "Rīgas vēsturiskais centrs" (valsts aizsardzības Nr. 852) (apgrūtinājums - kultūras pieminekļa teritorija un objekti, kas atbilstoši UNESCO Konvencijai par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību iekļauts pasaules kultūras un dabas mantojuma objektu sarakstā (kods – 7314010700)), valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa "Rīgas

pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības. Nr. 7442) (apgrūtinājums - valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa teritorija un objekti (kods – 7314010602)) un valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļa “Vecrīgas arheoloģijas komplekss” (valsts aizsardzības Nr. 2070) (apgrūtinājums - valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010202)).

Ēkas Rīgā, Anglikāņu ielā 5 ieejas portāls ir mākslas piemineklis (valsts aizsardzības. Nr. 7039) (apgrūtinājums - valsts nozīmes mākslas pieminekļa teritorija un objekti (apgrūtinājuma kods – 7314010302)), kuram atsevišķa aizsargjosla netiek noteikta.

(2) Eksploatācijas aizsargjoslas.

Aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem un dzelzceļiem – lokālplānojumā attēlota Anglikāņu ielas, Poļu gātes un 11.novembra krastmalas esošā sarkanā līnija, saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu.

Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem lokālplānojuma teritorijā noteiktas - gar ūdensvadiem un pašteses kanalizācijas vadiem – 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.

Aizsargjoslas gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām lokālplānojuma teritorijā noteiktas kabeļa līnijas katrā pusē, 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass.

Aizsargjoslas gar pazemes siltumvadiem, siltumapgādes iekārtām un būvēm nosaka 2 metru attālumā katrā pusē no cauruļvada apvalka, kanāla, tuneļa vai citas būves ārējās malas.

Ņemot vērā Aizsargjoslu likuma 34.pantu, lokālplānojumā ielu sarkano līniju robežās netiek attēlotas citas eksploatācijas aizsargjoslas.

4.5.3. Ģeodēziskā tīkla punkti

Pamatojoties uz Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras 17.04.2019. vēstulē Nr. 305/7/1-11 sniegto informāciju, lokālplānojuma teritorijā neatrodas neviens valsts ģeodēziskā tīkla punkts.

Saskaņā ar Rīgas vietējā ģeodēziskā tīkla karti (www.rdpad.lv/geotelpiska-informacija/vietejais-geodeziskais-tikls/, resurss skatīts 2019. gada jūlijā), lokālplānojuma teritorijā neatrodas vietējā ģeodēziskā tīkla punkti, bet pie zemes gabala robežas ar 11.novembra krastmalu (pie mūra sienas) atrodas divi ģeodēziskie elementi - sienas zīmes (Nr.313 un Nr.624).

4.6. Teritorijas izmantošanas un attīstības riski

(1) Degradētās un potenciāli piesārņotās teritorijas

Degradētās teritorijas ir pamestas, nelietderīgi vai nepietiekami izmantotas vai brīvas zemes vietas (teritorijas) pilsētu apdzīvotajās daļās, kuras var ietekmēt vai neietekmēt vidi un kuru atgriešanai lietderīgā izmantošanā ir nepieciešama iejaukšanās – lokālplānojuma teritorijā tādas nav konstatētas, lai arī īpašums pašlaik netiek saismnieciski izmantots.

Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, Lokālplānojuma teritorijā vai tās tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas.

(2) Vides troksnis

Troksnis ir gaisa vidē nevēlams, traucējošs skaņu kopums, kas no daudziem vides dabiskajiem un antropogēnajiem faktoriem ir uzskatāma par vienu būtiskākajām ietekmēm uz cilvēka veselību (rada ne tikai diskomfortu, bet arī ietekmē dzirdi un traucē akustisko saziņu). Troksnis ir jebkura nepatīkama vai nevēlama skaņa, kas pārtrauc klusumu, traucē dzirdēt vajadzīgo informāciju vai izraisa nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēka organismu.

Atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem nevēlamas vai kaitīgas cilvēka darbības radītās āra skaņas sauc par vides troksni, kas uzskatāms par vides piesārņojumu. Eiropā 60% no visām sūdzībām par vides trokšņiem, kas tiek saņemtas, ir par pilsētvides trokšņiem.

Galvenie vides trokšņa avoti pilsētās un apdzīvotās vietās ir:

- autotransports,
- gaisa satiksme,
- dzelzceļš,
- būvniecība,
- rūpniecība,
- izklaides pasākumi,
- sadzīve (āra vidē).

Trokšņa avota radītā vides trokšņa izplatība vidē ir atkarīga no trokšņa avota veida, attāluma, atmosfēras absorbcijas, vēja, temperatūras, barjerām, zemes absorbcijas, atstarošanās līmeņa, mitruma līmeņa un nokrišņiem.

Aizsardzību pret vides trokšņa iedarbību reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 25.06.2002. Direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību. Direktīvā noteikta kārtība, kādā Eiropas Savienības dalībvalstis novērtē vides (āra) troksni, izstrādā vides trokšņa stratēģiskās kartes un uz to pamata izstrādā trokšņa samazināšanas rīcības plānus aglomerācijās.

Pašlaik jautājumus, kas saistīti ar trokšņa novērtēšanu un rīcībām trokšņa samazināšanai, regulē Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumi Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk tekstā – MK 07.01.2014. noteikumi Nr.16). Minētie noteikumi nosaka, ka trokšņu kartes un rīcības plānu trokšņu samazināšanai jāizstrādā aglomerācijai – administratīvajai teritorijai ar iedzīvotāju skaitu vairāk nekā 100 000.

Saskaņā ar MK 07.01.2014. noteikumiem Nr.16, aizsargjoslās gar autoceļiem un tām teritorijas daļām, kas atrodas tuvāk par 30 m no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

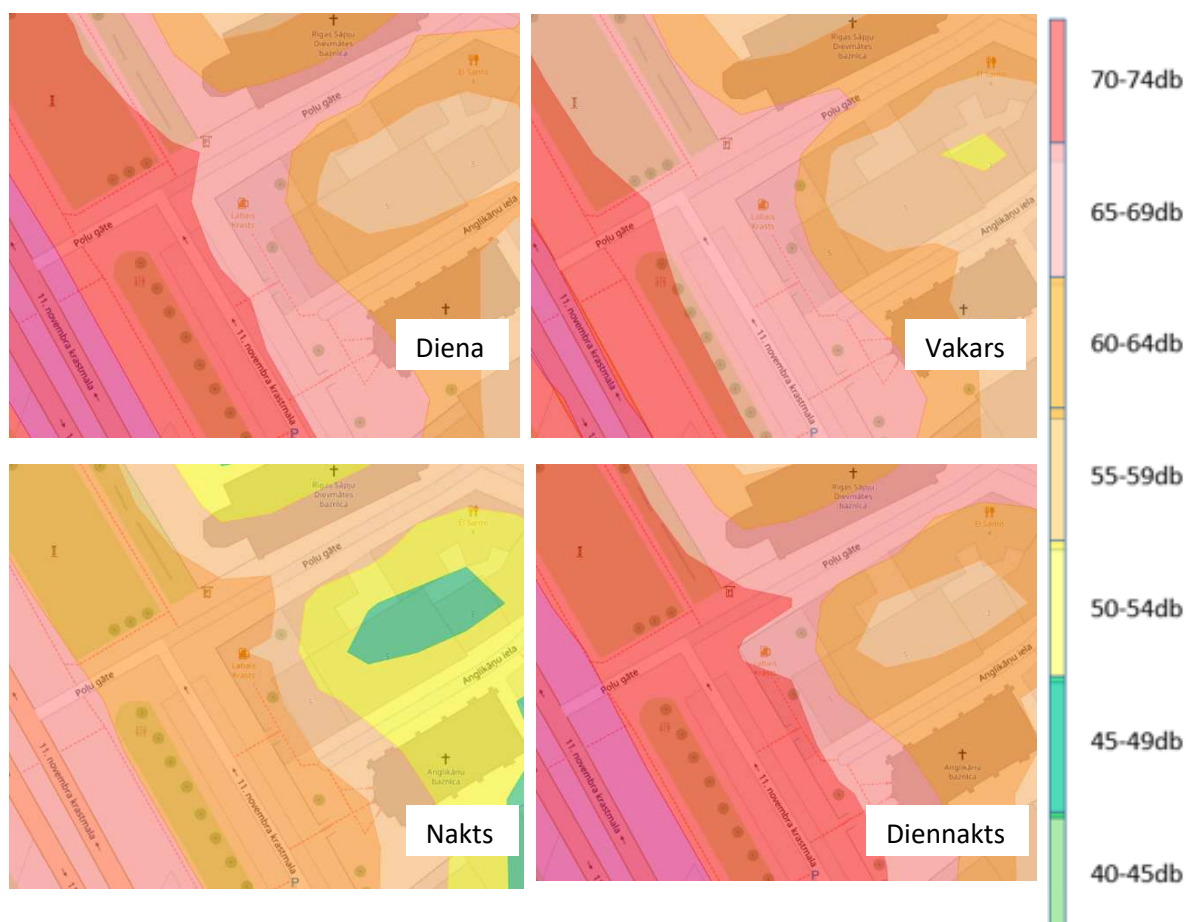
1.tabula. MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 noteiktie trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi (dB(A))		
		Ldiena	Lvakars	Lnakts
1.	Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55

Rīgas pilsētas trokšņu stratēģiskā karte izstrādāta 2015.gadā, atbilstoši spēkā esošo MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 prasībām (izstrādātājs: SIA „Estonian, Latvian&Lithuanian Environment”). Trokšņu stratēģiskā kartē ir attēlota trokšņa piesārņojuma izkliede un novērtēts troksnim pakļauto cilvēku skaits. Turpmākajās rindkopās sniegts lokālpilnplānojuma teritorijas trokšņa novērtējums, kas veikts, izmantojot Rīgas trokšņu stratēģiskās kartēšanas grafiskos materiālus, kā arī balstoties uz MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 noteiktajiem trokšņa robežlielumiem.

Lokālpilnplānojuma teritorija ir pakļauta autosatiksmes troksnim un intensīvās autosatiksmes radītam troksnim no blakus esošās 11.novembra krastmalas. Atbilstoši Rīgas pilsētas vides trokšņa stratēģiskajai kartei Lokālpilnplānojuma teritorijas dienas un vakara trokšņa rādītāji tiek prognozēti 55-69 dB(A) robežās (pie 11.novembra krastmalas 65-69 dB(A), bet iekšpagalmā 55-59 dB (A)). Nakts trokšņu rādītāji tiek prognozēti 45-64 dB(A) robežās (pie 11.novembra krastmalas 60-64 dB(A), bet iekšpagalmā 45-54 dB (A)).

Dienas, vakara un nakts rādītāji lielākajai teritorijas daļai atbilst MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 jauktas apbūves teritorijām noteiktos robežlielumus, izņemot vaļējās terases un verandas apbūves daļā, kas vērsta pret 11.novembra krastmalu, kas noteiktos robežlielumu pārsniedz par 5 – 10 dB.

61.attēls. **Ceļa satiksmes trokšņu kartes fragmenti** Avots: <http://mvd.riga.lv/parvaldes/vides-parvalde/vides-troksnis>

Ņemot vērā, ka, iespējams plānotās apbūves teritorijā pie 11.novembra krastmalas nevarēs nodrošināt vides trokšņa līmeņa atbilstību noteiktajiem robežlielumiem, kas noteikti MK 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 2.pielikumā un 4.pielikumā, neparedzot papildus pasākumus, tāpēc projektējot dzīvojamās vai publiskās telpas šajā lokālplānojuma teritorijā, vēlams ņemt vērā vairākas rekomendācijas:

- projektējot dzīvojamās telpas, rekomendējams izmantot informāciju par trokšņa līmeni iespējami sliktākā scenārija gadījumā; pēc iespējas neierīkojot plānotās dzīvojamās telpas ēkas daļā kas vērsta pret 11.novembra krastmalu, vai vismaz atturēties no dzīvokļu guļamtelpu un atpūtas telpu izvietojanas ielas pusē; iekštelpu izvietojumu rekomendējams plānot tā, lai guļamtelpu logi būtu izvietoti fasādē, kas vērsta prom no trokšņa avota;
- projektējot dzīvojamās ēkas, to iekštelpās jānodrošina trokšņa robežlielumu, kas noteikti MK 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 2.pielikumā. Lai nodrošinātu iekštelpu trokšņa līmeņa atbilstību robežlielumiem, ēkas ārsienām jānodrošina nepieciešamais trokšņa līmeņa samazinājums;
- ēkās, kurām nepieciešamais skaņas samazinājuma līmenis pārsniedz 10 dB, pret trokšņa avotu vērsts telpas vēlams aprīkot ar iekšējās ventilācijas sistēmām, tādējādi samazinot nepieciešamību atvērt logus telpu vēdināšanas nolūkos;
- ēku pagalmā (skvērā), kas vērsts pret 11.novembra krastmalu, jā saglaba tur augošie koki (atzīti arī par ainaviski vērtīgiem kokiem), tādējādi radot dabiskas troksni absorbējošas barjeras un mazinot trokšņa izplatību teritorijā;

- veicot ēkas būvprojektēšanu, ieteicams veikt trokšņu mērīšanu plānotajā apbūves vietā, lai precizētu prognozēto trokšņu līmeni pie projektētās ēkas fasādes un iekštelpās, ņemot vērā ēku izvietojumu zemesgabalā, apstādījumus, ēku fasāžu apdares materiālus un arhitektoniskos elementus, u.c. faktorus, kas var ietekmēt trokšņu līmeni un to izplatību ēkās.

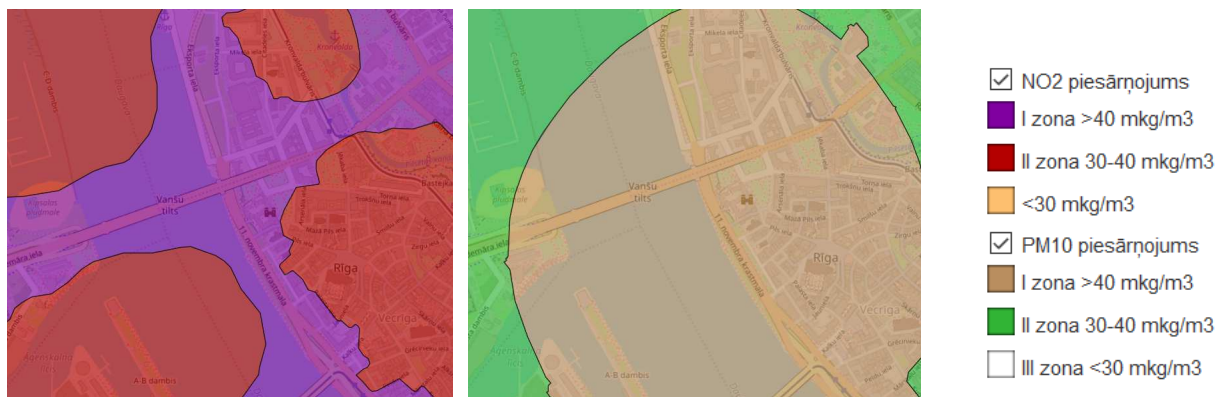
Ievērojot sniegtās rekomendācijas ēku projektēšanai un publiskās telpas plānošanai, nav iespējams samazināt vides troksni paredzētās darbības teritorijā, bet iespējams nozīmīgi samazināt tā ietekmi uz iedzīvotājiem un viesiem. Ēkās ir iespējams nodrošināt trokšņa līmeņa atbilstību iekštelpām piemērojamiem trokšņa robežlielumiem.

(3) Gaisa piesārņojums

Labā gaisa kvalitāte ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem ilgtspējīgai teritorijas attīstībai un iedzīvotāju labklājībai. Lai nodrošinātu gaisa kvalitāti cilvēka veselības un ekosistēmas aizsardzībai, tiek noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kas paredz pieļaujamo gaisa piesārņojuma līmeni. 03.11.2009. ir pieņemti MK noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, kas nosaka gaisu piesārņojošo vielu pieļaujamo līmeni vidē 12 gaisu piesārņojošām vielām, kā arī noteikti pasākumi, kas veicami, ja kādā teritorijā novērojams paaugstināts gaisa piesārņojuma līmenis.

Gaisa kvalitāte Latvijā kopumā ir labā stāvoklī, taču pārsniegumi ir konstatēti slāpekļa dioksīda (NO₂), daļiņu PM₁₀ un benzolam Rīgā. Autotransports ir galvenais gaisa piesārņotājs Rīgā. Kopējais piesārņojošo vielu daudzums, ko emitē autotransports, ir ievērojami lielāks nekā stacionāro piesārņotāju radītais.

Atbilstoši Rīgas domes 2015. gada 22. septembra saistošajiem noteikumiem Nr.167 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli” un Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 15.05.2019. sniegtajiem nosacījumiem Nr DMV-19-1346-dv Lokālpilnojumā izstrādei, Lokālpilnojumā teritorija saskaņā ar slāpekļa dioksīda (NO₂) karti un daļiņu PM₁₀ zonu karti atrodas I gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā (>40 mkg/m³) un daļiņu PM₁₀ gada vidējā koncentrācija pārsniedz pieļaujamo normatīvu un ir lielāka par normu (>40 mkg/m³).

Slāpekļa dioksīda (NO₂) piesārņojums

Daļiņu PM₁₀ piesārņojums

62.attēls. **Gaisa piesārņojuma kartes fragmenti** Avots: <https://mvd.riga.lv/uploads/piesarnojuma-kartes>

Rekomendācijas un risinājumi:

Ņemot vērā ka Lokālpilnojumā teritorija jau ir nodrošināta ar centralizēto siltumapgādi un teritorija atrodas A/S “Rīgas siltums” siltumapgādes zonā, Lokālpilnojumā risinājumi paredz arī turpmāk teritoriju nodrošināt ar centralizēto siltumapgādi.

Ņemot vērā 07.02.2006. Rīgas domes Saistošos noteikumus Nr.38 (lēmums Nr.832) „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (ar 2013.gada grozījumiem), Rīgas pilsētas izpilddirektora rīkojumu “Par transportlīdzekļu satiksmi pa gājēju un velosipēdu ielām Vecrīgas

teritorijā”, kā arī esošo situāciju Lokālpārvaldes teritorijā, Lokālpārvaldes risinājumi neparedz jaunu autostāvvietu izveidošanu lokālpārvaldes teritorijā vai tās tiešā tuvumā, kā arī neparedz veikt satiksmes organizācijas izmaiņas, t.i. saglabājot šobrīd jau noteiktos ierobežojumus autotransporta kustībai.

Lokālpārvaldes risinājumi un ieteikumi paredz samazināt bruģētos laukumus ap abiem ainaviski vērtīgajiem un saglabājamiem kokiem (ozolu un ābeli), palielinot ūdenscaurlaidīgu/dabisku materiālu segumu platību un apstādījumus pagalma (skvēra) teritorijā.

5. LOKĀLPĀRVALDES RISINĀJUMI UN PAMATOJUMS

5.1. Priekšlikumi funkcionālā zonējuma grozījumiem

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 475.3.apakšpunktu, ierosinātā lokālpārvaldes teritoriju šobrīd var izmantot tikai kultūras iestādes funkcijām.

Ņemot vērā, ka šobrīd atļautā teritorijas izmantošana neļauj efektīvi un racionāli izmantot šo teritoriju, šobrīd noteiktā/atļautā teritorijas izmantošana neatbilst ēkas sākotnējai funkcijai, kā arī neļauj veicināt īpašuma turpmāko sakārtošanu un attīstību, Lokālpārvaldē kā piemērotākais teritorijas funkcionālais zonējums ir noteikts - „**Jauktas centra apbūves teritorija (JC)**”.

5.2. Pamatojums funkcionālā zonējuma grozījumiem un turpmākā plānošana

Ņemot vērā, ka esošajām ēkām un zemes gabalam Anglikāņu ielā 5 ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Nr.38 ir noteikta konkrēta, monofunkcionāla izmantošana – kultūras iestāde, pēc ēku pārdošanas izsolē un to nesaglabāšanas valsts vai pašvaldības īpašumā, nav iespējams efektīvi un racionāli izmantot nekustamo īpašumu, kā arī veikt pilnvērtīgu iecerēto ēkas pārbūvi.

Ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Nr.38 plānotais izmantošanas veids paredz ļoti šauru atļauto izmantošanu, nodalot valsts vai pašvaldības iestāžu darbību no privātu attīstītāju darbības. Tai pašā laikā, šo pašu noteikumu 683.punkts jau šobrīd pieļauj esošo apstādījumu teritoriju izmantot tūrisma piesaistes aktivitātēm un sezonas kafejnīcas izvietojumam.

RVC AZ teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma grozīšana nodrošinās gan ilglaicīgu teritorijas izmantošanu, gan pilnvērtīgas īpašuma izmantošanas iespējas uzņēmējdarbības attīstībai, vienlaicīgi nodrošinot arī nekustamajā īpašumā Anglikāņu ielā 5 esošo kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un apbūves tradīciju turpināšanu.

„Jauktas centra apbūves teritorijā(JC)” ir izdalīta atsevišķa apakšzona (indeksētā teritorija) – JC74, kas pēc būtības papildina RVC AZ teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonu un tās apbūves noteikumus – “Publiskās apbūves teritorija (Pk)”, saglabājot Vecrīgai raksturīgos perimetrālās apbūves noteikumus.

2.tabula. Funkcionālo zonu pārejas tabula

Funkcionālā zona spēkā esošajā RVC AZ teritorijas plānojumā	Lokālpārvaldē noteiktā funkcionālā zona atbilstoši MK 30.04.2013. noteikumiem Nr. 240
“Publiskās apbūves teritorija” (Pk)	Jauktas centra apbūves teritorija (JC74)

Funkcionālā zonējuma grozīšanu pamato šādi priekšnoteikumi:

- Lokālpārvaldes rezultātā ir radīti priekšnoteikumi uzņēmējdarbības sekmēšanai teritorijā atbilstoši nekustamo īpašumu īpašnieku attīstības iecerēm un iekļaujas apkārtnes kontekstā;

- Lokālpārvaldes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas vai biotopi, tādējādi funkcionālā zonējuma grozīšana un teritorijas attīstība neradīs ietekmi uz dabas vidi bioloģiskās daudzveidības ziņā;
- Lokālpārvaldes teritorija ir inženiertehniski sagatavota – tā ir nodrošināta ar centralizētajiem ūdensapgādes, sadzīves un lietus notekūdeņu kanalizācijas tīkliem;
- Lokālpārvaldes teritorijas attīstības iecere atbilst Rīgas pilsētas attīstības stratēģiskajām pamatnostādņēm.

RVC AZ teritorijas plānojuma grozījumu priekšlikums - mainīt Lokālpārvaldes teritorijas funkcionālo zonējumu ir pamatots un atbilst Rīgas domes 07.02.2006. saistošajos noteikumiem Nr.38 (Rīgas domes 18.06.2013. saistošo noteikumu Nr.220 redakcijā) 9.pielikumā noteiktajiem kritērijiem:

- 1) Plānojuma grozījumu priekšlikums un lokālpārvaldes izstrāde nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem;
- 2) Plānojuma grozījumu priekšlikums un lokālpārvaldes izstrāde nav pretrunā ar teritorijas attīstības plānošanas principiem;
- 3) Lokālpārvaldes risinājumi atbilst Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam (skatīt Paskaidrojumu raksta 6.nodaļu) un RVC AZ teritorijas plānojuma vadlīnijām;
- 4) Plānojuma grozījumu priekšlikums un lokālpārvaldes izstrāde nav pretrunā ar apkaimē iedibināto izmantošanas vai apbūves raksturu;
- 5) Nepasliktina un neietekmē blakus esošo teritoriju vides kvalitāti un pakalpojumu pieejamību - Plānojuma grozījumi veicinās teritorijas sakārtošanu;
- 6) Veicinās kultūrvēsturisko objektu un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu – Lokālpārvaldes teritorijā ir plānots saglabāt un restaurēt esošo kultūrvēsturiski vērtīgo apbūvi;
- 7) Lokālpārvaldes teritorijā esošās ēkas un būves neatrodas valsts vai pašvaldības īpašumā, tāpēc Plānojuma priekšlikums un Lokālpārvaldes izstrāde nav saistīti ar valsts pārvaldes vai pašvaldības autonomo funkciju realizācijas nepieciešamību;
- 8) Ar Plānojuma grozījumu priekšlikumu radītos priekšnosacījumus teritorijas turpmākajai attīstībai nav iespējams risināt ar detālpārvaldes, jo to nepieļauj normatīvo aktu prasības;
- 9) Plānojuma grozījumu priekšlikums un Lokālpārvaldes izstrāde neradīs būtisku papildus noslodzi uz publisko infrastruktūru, kā rezultātā būtu nepieciešama papildus publiskās infrastruktūras izbūve vai pārkārtošana, ietekmējot pašvaldības budžetu – Lokālpārvaldes teritorijā esošajai apbūvei ir nodrošināta piekļuve no publiski pieejamām E kategorijas ielām – Anglikāņu ielas un Poļu gātes, teritorijai ir pieejami nepieciešamie inženiertehnisko tīklu pieslēgumi un nodrošināta sociālās infrastruktūras pieejamība;
- 10) Plānotā apbūve atbilst pašvaldības izstrādātajiem plānošanas dokumentiem.

Ņemot vērā, ka Lokālpārvaldes teritorijā ir ietverts tikai viens, salīdzinoši neliels nekustamais īpašums un Lokālpārvaldes tiek izstrādāts detālpārvaldes atbilstošā detalizācijas pakāpē (izmantojot kartogrāfisko pamatni gan ar mēroga precizitāti 1:500), ir izstrādāts priekšlikums Lokālpārvaldes risinājumus realizēt bez detālpārvaldes izstrādes.

Plānoto apbūves restaurāciju un/vai pārbūvi un teritorijas labiekārtojumu risina konkrētu būvprojektu ietvaros, ņemot vērā izstrādātā Lokālpārvaldes risinājumus, attīstības nosacījumus un saistošos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Pirms darbu uzsākšanas vai to laikā jāveic arheoloģiskās izpētes darbi, nodrošinot arī arheoloģisko uzraudzību jebkuru rakšanas darbu laikā, saskaņā ar Ministru kabineta 8.03.2004. noteikumu Nr.127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" prasībām.

Zemes vienību sadale un/vai robežu pārkārtošana nav atļauta.

5.3. Teritorijas perspektīvās attīstības koncepcija, funkcionālā izmantošana un publiskā ārtelpa

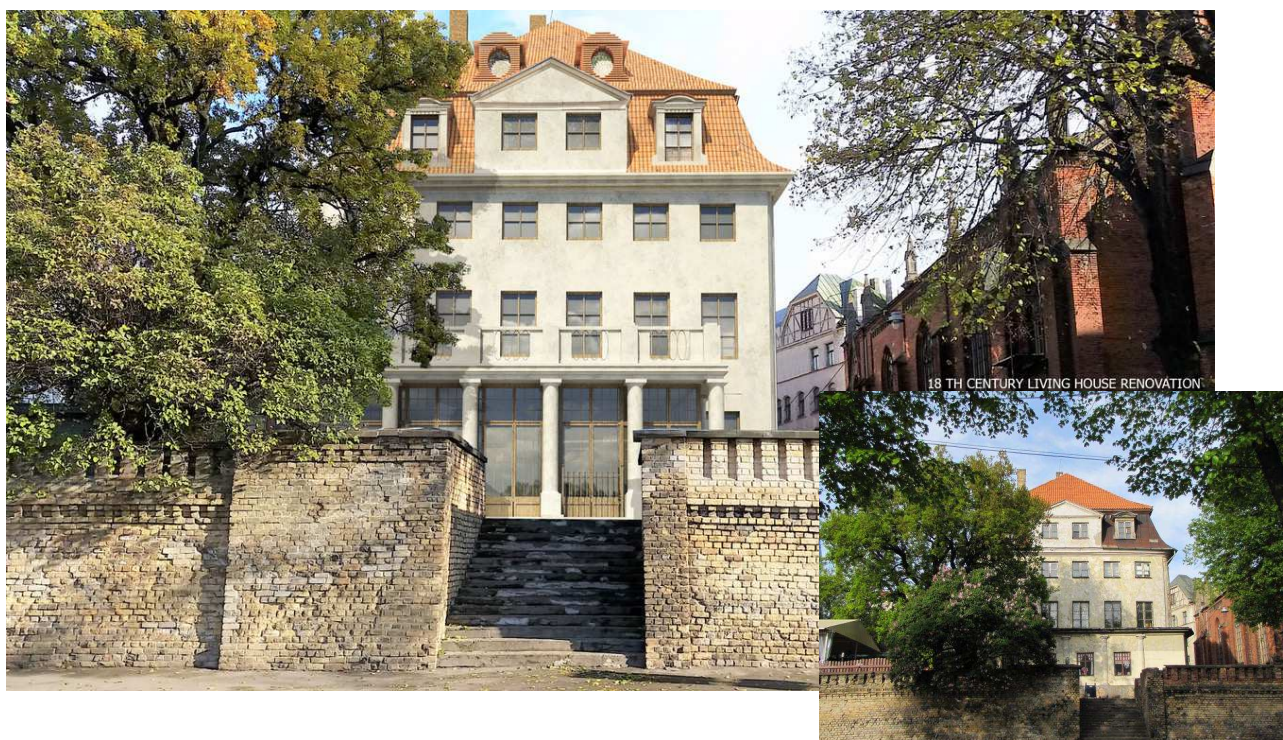
(1) Teritorijas perspektīvās attīstības koncepcija

Saskaņā ar ierosinātās lokālplānojuma teritorijas - nekustamā īpašuma īpašnieku attīstības ieceri, ar mērķi izmantot nekustamo īpašumu gan privātpersonu, gan sabiedrības interesēs un vēlmi veicināt šīs teritorijas attīstību, īpašnieki ir iecerējuši veikt ēku restaurāciju un/vai pārbūvi. Ņemot vērā nekustamā īpašuma apjomu, nekustamajā īpašumā iespējams izvietot dažādas funkcijas, kas savstarpēji ir papildinošas, nevis “izslēdzošas”. Kā pamatfunkciju ir iecerēts ierīkot viesnīcu ar nepieciešamajām palīgtelpām, ko var papildināt gan ar atsevišķām tirdzniecības un pakalpojumu telpām (veikals, darbnīca, kafējnīca - ēkas pirmajā stāvā), gan dzīvojamām telpām (piemēram, dzīvoklis ēkas īpašniekam, vai atsevišķi īres dzīvokļi – apartamenti, ēkas augšējos stāvos), gan biroju (telpās, kas nav iemērotas dzīvošanai un atpūtai), gan restorānu (pagrabstāvā un verandā ar āra terasi un/vai vasaras kafējnīcu, ar skatu uz Daugavmalu).

Pēc nekustamā īpašuma īpašnieces ierosinājuma, 2018. gadā SIA “Sudraba arhitektūra” ir uzsākusi darbu pie ēkas izpētes un pārbūves projekta priekšlikumu izstrādes (Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”, <http://www.sudraba-arhitektura.lv/lv/portfolio/anglikanu-iela-5/>). Izstrādātie projekta materiāli un vizualizācijas izmantotas šajā nodaļā, lai attēlotu iecerētās izmaiņas vidē un iespējamajos/plānotos ēku restaurācijas un pārbūves darbus.

Saskaņā ar arhitektu izstrādāto ieceri ir plānots nojaukt 1946.gada ēkas piebūvi un atjaunot verandas logus, virs verandas ierīkojot balkonu (ņemot vērā 1927.gada arh. V.Bokslafa projektu) – skat.63.attēlu. Ēkas augstumu un jumta formu nav paredzēts mainīt, bet ir priekšlikums mansarda jumta augšējā plaknē atjaunot un no jauna ierīkot jumta izbūves, kas ēkai sākotnēji ir bijušas fasādēs pret Poļu gāti un Anglikāņu ielu (skat. attēlus Nr. 35., 43., 48., 53., 54.) un ir raksturīgas 18.gs. klasicisma stila ēku arhitektūrā.

Ir paredzēts nojaukt esošo sezonas būvi (kiosku), kas atrodas blakus verandai (skat. 16.attēlu). Teritorijas daļā, kas saglabājama kā publiskā ārtelpa (skvērā), pieļaujams izvietot jaunas, ar apbūvi arhitektoniski saskaņīgas sezonas būves (nojumi, tirdzniecības kiosku), lai nodrošinātu vasaras kafējnīcas funkcionalitāti.

63.attēls. Ēkas foto / 3D ar atjaunoto verandu un kārniņu jumtu un foto ar ēku pirms pārbūves. Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”

64.attēls. Ēkas foto / 3D – skats no Poļu gātes ielas līmeņa. Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”

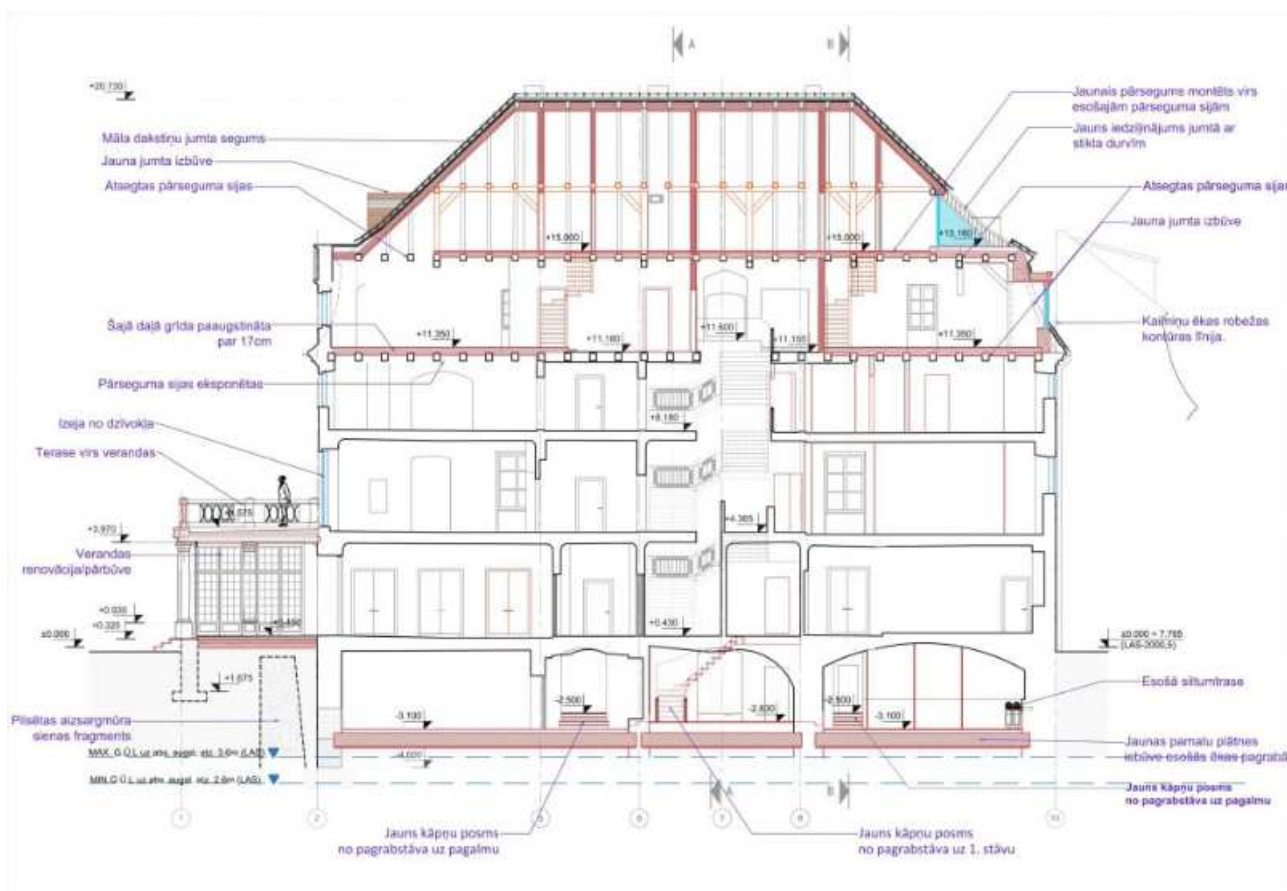

65.attēls. Ēkas foto / 3D – skats no Poļu gātes un klostera puses (putnu lidojuma). Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”

Apbūves kompleksa daļā, kas vērsta pret Poļu gāti (pagalmā) paredzēts saglabāt bij. ratnīcas būvapjomu, kā arī atjaunot mūra žogu ar vārtiem, bet kalpotāju dzīvojamās mājas daļas jumta stāvu un pamatēkas tualesu piebūves apjomu nedaudz paaugstināt, uzlabojot to funkcionalitāti (skat.64., 65. un 66.attēlu.).

66.attēls. Ēkas foto / 3D ar pārbūvēto kalpotāju māju – skats no iekšpagalma puses. Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”

67.attēls. Ēkas projekta griezum. Pagrabs, 3 pamatstāvi + 2 jumta stāvi. Kreisajā pusē zem zemes - Paula Bastions, virs tā Veranda, un savukārt virs tās - terase. Ēkas vidū - esošās galvenās kāpnes. Avots: SIA “Sudraba arhitektūra”

(2) Plānotie apbūves parametri un galvenie izbūves principi

Plānotās apbūves parametri

Plānotās apbūves parametri ir noteikti analizējot gan Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī izvērtējot Lokālpārvaldes un tā izpētes teritorijā veiktās vēsturiskās apbūves izvietojuma analīzes un priekšlikumu rezultātus. Ņemot vērā Lokālpārvaldē veiktās izpētes un analīzes, Lokālpārvaldes risinājumos tiek piedāvāts saglabāt bez grozījumiem Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus noteikto perimetrālās apbūves principu lokālpārvaldes teritorijai, kā arī ir saglabājams vēsturiskās apbūves mērogs, raksturs, proporciju sistēma, respektējami tradicionālie materiāli. Ēkām saglabājama vēsturiskā jumta forma.

Ielu sarkanas līnijas un būvlaides

Lokālpārvaldes risinājumi neparedz veikt grozījumus ielu sarkano līniju plānojumā, kā arī saglabā Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus noteikto perimetrālās apbūves teritorijas statusu, t.i. arī obligāto būvlaidi.

Zemesgabalu struktūra

Lokālpārvaldes teritorijā ietvertā zemesgabala struktūra un robežas ir izveidojušās jau 19.gs. beigās – 20.gs. sākumā, un ir uzskatāmas kā vēsturiska vērtība, kas saglabājama. Līdz ar to arī Lokālpārvaldes paredz saglabāt esošās zemesgabala juridiskās robežas, aizliedzot zemesgabala turpmāko sadali.

Atsevišķu ielu un laukumu apbūves silueti

Lokālpārvaldes teritorijā jāsaglabā raksturīgais apbūves siluets un mērogs skatā no Daugavas, kā daļa no būtiskākajiem Rīgas atpazīstamības elementiem – pilsētas silueta un Daugavmalas apbūves panorāmas skatā no Daugavas un no Pārdaugavas, gan arī no maģistrālajām transporta trasēm, iebraucot vēsturiskajā centrā pār Akmens tiltu vai Vanšu tiltu. Lokālpārvaldes arī saglabā Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumā noteikto kultūrvēsturiski nozīmīgo apbūves fronti pret visām piegulošajām ielām, kas grafiski lokālpārvaldē netiek attēlota, jo tiek saglabātas visas kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas un to fasādes pret ielām, kā arī mūra žogs un atbalsta siena pret Poļu gāti, un netiek plānots lokālpārvaldes teritorijā izvietot jaunas ēkas.

Skatu perspektīvas un vizuālā ietekme uz Vecrīgas panorāmu

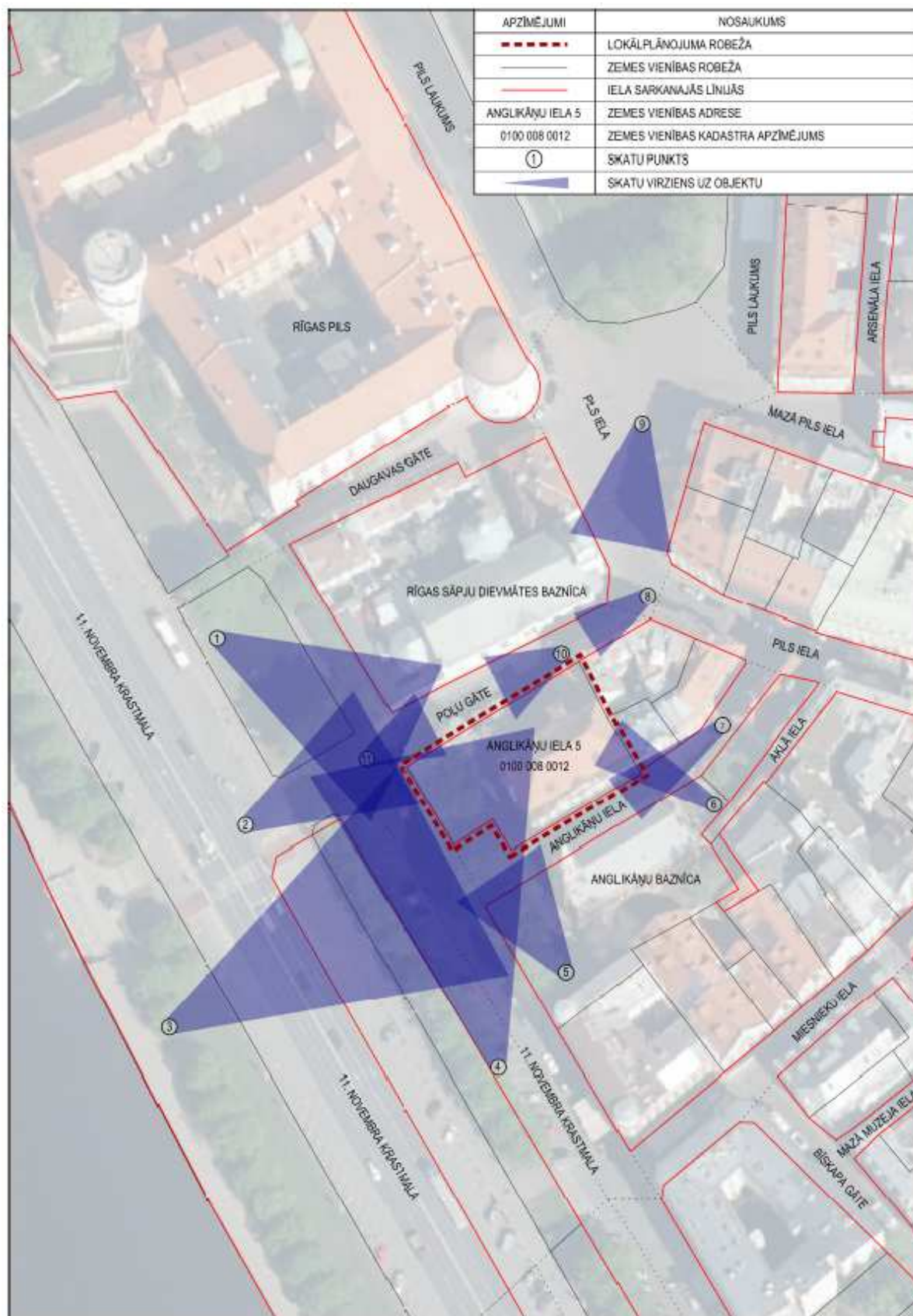
Lokālpārvaldes risinājumi paredz saglabāt esošās skatu perspektīvas uz/no objekta Anglikāņu ielā 5. No objekta nozīmīgākie skatu virzieni ir vērsti uz Daugavu un Pārdaugavu, Rīgas pils apbūvi, Anglikāņu baznīcu un Sāpju Dievmātes katoļu baznīcu ar dzīvojamām ēkām. Uz objektu nozīmīgākie tālie skatu virzieni ir no Pārdaugavas un 11.novembra krastmalas, kā arī no Pēterbaznīcas torņa (vērtējot jumtu ainavu), bet tuvie skatu punkti ir attēloti 72.attēlā, un tie ir - no 11.novembra krastmalas (Nr. 1, 2, 3, 4), Poļu gātes (Nr. 10, 11), Anglikāņu ielas (Nr. 6, 7), Anglikāņu baznīcas priekšlaukuma (Nr. 5) un Pils ielas (Nr. 8).

Šī sadaļa skatāma kopā ar Paskaidrojumu raksta nodaļu 4.3. “Vēsturiskā pilsētas ainava, Vecrīgas siluets un panorāma”, kurā ir aprakstīta objekta vizuālā ietekme gan uz Vecrīgas siluetu, gan ainavu, gan panorāmu. Kopumā tika secināts, ka būtiska loma Vecrīgas panorāmā un siluetā ir dzīvojamās ēkas Anglikāņu ielā 5 fasādei un jumta formai, kas vērsta pret Daugavu, un būvprojekta kopumā, bet pārējās ēkas to neietekmē.

Tā kā lokālpārvaldes risinājumi neparedz veikt dzīvojamās ēkas Anglikāņu ielā 5 būvprojekta, fasādes un jumta formas, kas vērsta pret Daugavu, izmaiņas, var secināt, ka realizējot lokālpārvaldes risinājumus, tie vizuāli neietekmēs ne vēsturisko pilsētas ainavu, ne arī Vecrīgas siluetu un panorāmu. Ņemot vērā, ka iecerēto izmaiņu apjoms ir neliels, to vizuālā ietekmes telpiskā analīze veicam būvprojektēšanas posmā, izvērtējot tikai objekta arhitektoniski telpiskās izmaiņas no tuvajiem skatu punktiem.

Līdz ar to, izstrādājot ēku un būvju restaurācijas un/vai pārbūves projektu, ieteicams veikt vizuālās ietekmes analīzi no tuvajiem skatu punktiem, ņemot vērā arī blakus esošās ēkas un ietekmi uz valsts nozīmes arhitektūras pieminekli – “Dzīvojamo ēku komplekss – Rīgā, Anglikāņu ielā 5, Anglikāņu ielā 3 un Pils ielā 9” (valsts aizsardzības Nr.6563). 63.-66.attēlā ir iekļauti vizuālās ietekmes analīzes piemēri no jau izstrādātajiem

pārbūves projekta priekšlikumiem, skatā no 11.novembra krastmalas un Poļu gātes, kur ir vizuāli redzamas iecerētās pārbūves un novērtējama to minimālā ietekme uz vēsturisko vidi kopumā.

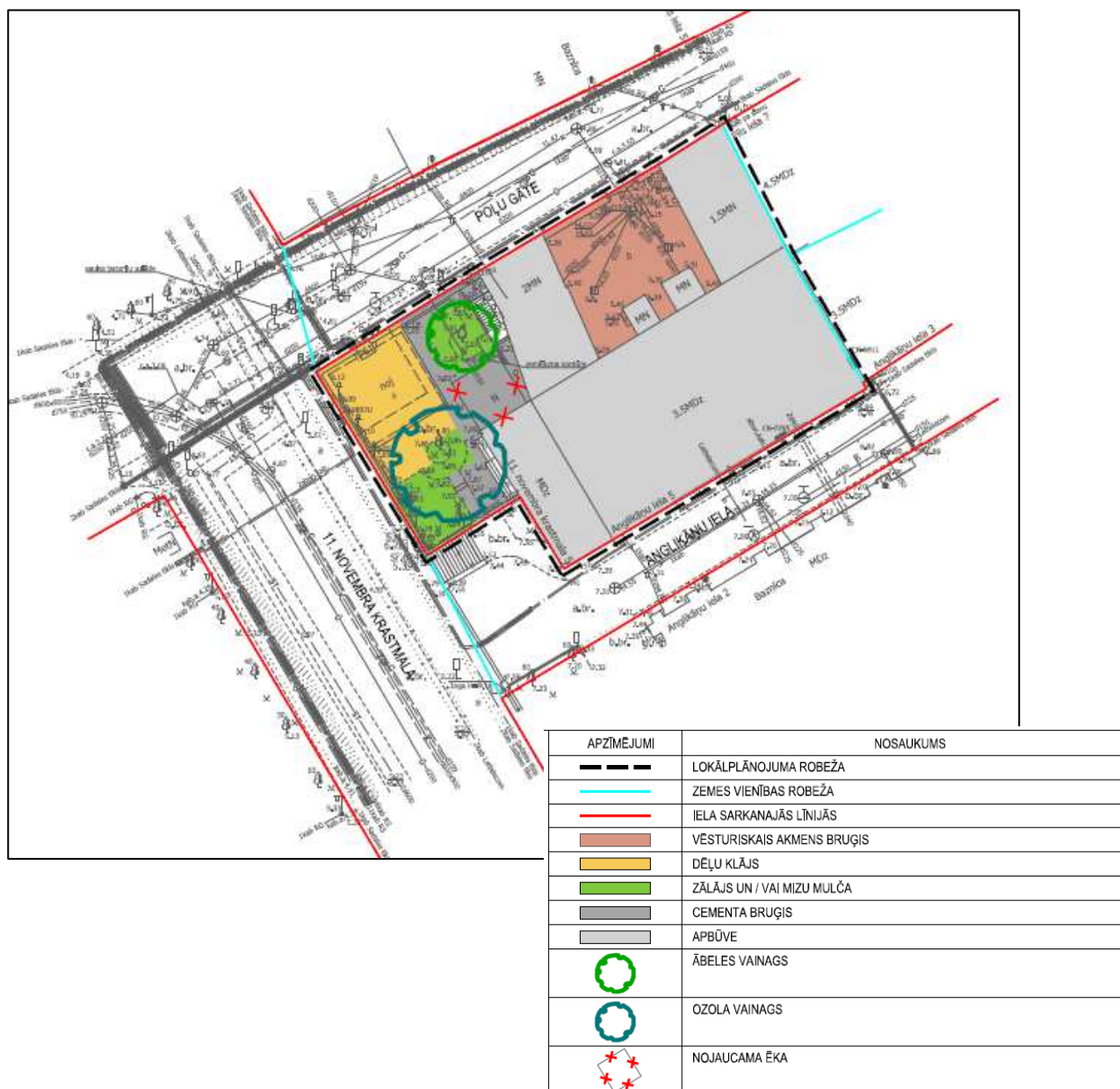

72.attēls. Nozīmīgākie tuvie skatu punkti un virzieni uz objektu

Publiskā ārtelpa un apstādījumi

Kā kā publiski pieejamu vai daļēji (piemēram, ierobežojot to diennakts tumšajā laikā un/vai brīvdienās) publiski pieejamu teritorijas daļu ir plānots saglabāt esošo skvēru/terasi teritorijas rietumu daļā, starp Poļu gāti, 11.novembra krastmalu un Anglikāņu ielu, kas veido vienotu priekšlaukumu gan esošajai apbūvei Anglikāņu ielā 5, gan Anglikāņu baznīcai. Skvērā ir saglabājami abi ainaviski vērtīgie koki un no jauna ierīkojams teritorijas labiekārtojums, primāri uzlabojot vides apstākļus tur augošajiem kokiem, bet vienlaicīgi nodrošinot teritorijas publisko izmantošanu, t.sk. iespēju uz terases ierīkot vasaras kafejnīcu.

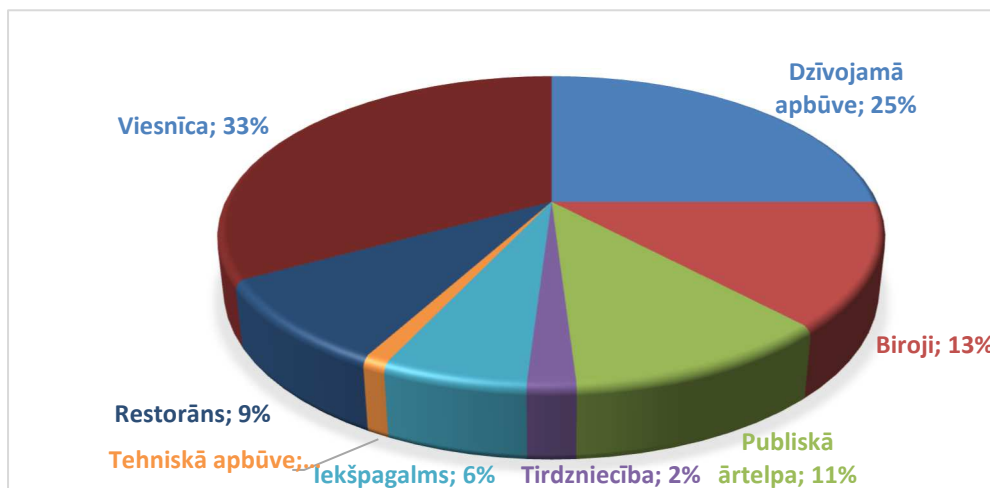
Teritorijas labiekārtojums risināms vienlaicīgi ar būvprojekta izstrādi. Lokālplānojuma ietvaros ir izstrādāts principiāls teritorijas labiekārtojuma priekšlikums, kas var tikt detalizēts, papildināts un grozīts būvprojekta izstrādes laikā, saglabājot labiekārtojuma un apstādījumu galvenos konceptuālos elementus: ainaviski vērtīgos kokus – ābeli un ozolu, apstādījumu (t.sk. zālāja, ziemciešu, dekoratīvo krūmu (1 – 2 m augstumā)) zonu gar 11.novembra krastmalu un Anglikāņu ielas gājēju kāpnēm; mizu mulčas iesegumu ap kokiem, un vēsturiskā akmens bruģa pielietojumu (piemēram – iekšpagalmā). Ieteikumus ainaviski vērtīgo koku sakopšanai skat. Paskaidrojumu raksta 4.1.nodaļā “Lokālplānojuma teritorijas novietojums, esošā izmantošana un dabas apstākļi”.

73.attēls. Konceptuāls teritorijas labiekārtojuma priekšlikums

(3) Funkcionālā izmantošana

Lai ievērotu prasības, kas noteiktas MK 30.04.2013. noteikumiem Nr.240, Lokālpplānojumā ir pielietots noteikumos noteiktais funkcionālās zonas nosaukums un apzīmējumi, kas ir attiecināmi uz Lokālpplānojuma teritoriju, kā arī piemēroti noteikumu 3.pielikumā „Teritorijas izmantošanas veidu klasifikators” noteiktie Teritorijas izmantošanas veidi un to kodi.

74.attēls. Plānoto funkciju iespējamais procentuālais sadalījums (priekšlikums)

Nodrošinot nepieciešamā pēctecības principa ievērošanu, šobrīd noteiktā funkcionālā zonējuma „Publiskās apbūves teritorija” (Pk) vietā, Lokālpplānojumā ir noteikts – „Jaukta centra apbūves teritorija (JC)” ar indeksu JC74.

Saskaņā ar MK 30.04.2013. noteikumiem Nr.240, Lokālpplānojuma teritorijā kā galvenie izmantošanas veidi ir noteikti:

- Publiskā apbūve un teritorijas izmantošana (kods: 12001, 12002, 12003 un 12004)
- Dzīvojamā apbūve (kods: 11006)
- Labiekārtota publiskā ārtelpa (kods: 24001)

Lokālpplānojuma izstrādes ietvaros ir izstrādāts priekšlikums iespējamam procentuālajam sadalījumam starp teritorijā (t.sk. ēkās) plānotajām funkcijām (skatīt 74.attēlu), lai veiktu nepieciešamos aprēķinus. Minēto funkciju savstarpējais procentuālais sadalījums var mainīties un var tikt precizēts un grozīts projekta turpmākajā teritorijas attīstības plānošanas posmā (būvprojekta izstrādes ietvaros). Ņemot vērā paaugstinātā trokšņa zonu teritorijas daļā gar 11.Novembra krastmalu, kas nav piemērota dzīvojamās funkcijas izvietojumam, Jaukta centra apbūves teritorijā JC74 netiek noteikts konkrēts dzīvojamās apbūves īpasvars procentos.

5.4. Transporta infrastruktūras attīstība

(1) Transporta organizācijas risinājumi

Veicot plānotās attīstības ieceres īstenošanu lokālpplānojuma teritorijā, nav nepieciešams veikt transporta infrastruktūras izbūvi vai pārkārtošanu lokālpplānojuma teritorijai piegulošajās ielās. Ņemot vērā, ka piegulošās ielas nav ietvertas lokālpplānojuma teritorijā, kā arī saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.38 600.punktu – “*Saglabā un atjauno raksturīgos ielu šķērsprofilus un tradicionālos segumus*”, lokālpplānojumā nav risināti piegulošo ielu šķērsprofili un nav paredzēto to seguma maiņa.

Teritorijas apkalpes transports galvenokārt izmantos esošo piebrauktuvi no Poļu gātes puses un iekšpagalmu, tikai nepieciešamības gadījumā piebraucot arī no Anglikāņu ielas puses. Viegla autotransports un autobusi teritoriju var sasniegt pa 11.novembra krastmalu, Vecrīgas teritorijā neiebraucot, bet pasažieru izlaišanai

izmantojot esošās vieglā autotransporta un autobusu stāvvietas 11.novembra krastmalā starp Rīgas pili un Anglikāņu ielu.

(2) Gājēju un velo ceļu trases

Gājēju un velo satiksme tiks nodrošināta pa esošajām ietvēm un ielām, ņemot vērā ka piegulošā Anglikāņu iela ir noteikta kā gājēju iela, bet Poļu gāte, kā iela ar gājēju prioritāti. Arī gar 11.novembra krastmalu, tieši gar lokālpilnplānojuma teritoriju ir izbūvēta plaša gājēju ietve, kas nodrošina ērtus gājēju kustības savienojumus ar 11.novembra krastmalā esošajām vieglā autotransporta un autobusu stāvvietām un citām teritorijām.

Ņemot vērā minēto informāciju, kā arī noteikto Lokālpilnplānojuma teritoriju, Lokālpilnplānojuma risinājumi paredz attīstīt un saglabāt nepieciešamos gājēju kustības savienojumus teritorijā un ap to, un neplāno ne jaunas gājēju ietves, ne arī velo ceļus.

(3) Auto un velo novietnes

Saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.38 81.punktu – *“Pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijā nepieciešamo transportlīdzekļu novietņu skaitu nosaka atkarībā no konkrētā zemesgabala iespējām, ņemot vērā pārējās Noteikumu prasības, tajā skaitā prasības pagalmu labiekārtošanai un apstādījumu veidošanai.”* Bet noteikumu 82.1.punktā ir noteikti autonovietņu nodrošinājuma noteikumi RVC teritorijā: *“autonovietņu skaits nedrīkst pārsniegt 30% no Noteikumu 73.punktā norādītā autonovietņu skaita”*.

Ņemot vērā, ka lokālpilnplānojuma teritorija atrodas Vecrīgā, kas ir blīvi apbūvēta pilsētas centrālā daļa un kurā jau šobrīd ir noteikti ierobežojumi autotransporta satiksmei, lokālpilnplānojuma risinājumi neparedz jaunu autonovietņu ierīkošanu lokālpilnplānojuma teritorijā. Tiek prognozēts, ka plānotā objekta apmeklētāju un darbinieku lielākā daļa neizmanto privāto autotransportu, lai nokļūtu objektā.

Vadoties no Lokālpilnplānojuma aprēķinos pieņemtā funkciju savstarpējā procentuālā sadalījuma ir aprēķināts teorētiski nepieciešamais auto novietņu skaits projekta teritorijā saskaņā ar Saistošajos noteikumos Nr.38 noteiktajiem normatīviem, un tas var sasniegt ~17 auto. Saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.38 81. un 82.punktu, Lokālpilnplānojuma teritorijā jāievēro papildus autonovietņu nodrošinājuma noteikumi. Tas nozīmē, ka Lokālpilnplānojuma teritorijā ir atļauts izvietot ne vairāk kā 5 autostāvvietas.

Autostāvvietu izvietojumam jāatbilst LR Valsts standarta LVS 190-7:2002 prasībām, kas detalizēti jānosaka būvprojektā.

Nepieciešamo velo novietņu skaits Lokālpilnplānojuma teritorijā noteikts saskaņā ar Saistošajos noteikumos Nr.38 noteiktajiem normatīviem, un tas var sasniegt ~15 vietas.

Saskaņā ar Transporta attīstības tematiskā plānojuma, kas izstrādāts RTP 2030 ietvaros, paskaidrojumu rakstā ietverta informācija, velosatiksmē no kopējās satiksmes sastāda 5 % satiksmes plūsmu, bet ir vērojama izteikta velosatiksmes sezonālitate, kas ir nozīmīgs izaicinājums turpmākai velosatiksmes attīstībai. Ņemot vērā pieaugošo velotransporta popularitāti, velosatiksmē Rīgā vidēji gadā pieaug par 20%. Pieaugums ir novērojams kopš 2009. gada līdz mūsdienām. Pēc aptaujas datiem regulāri, vismaz reizi nedēļā, ar velosipēdu pārvietojas 18% Rīgas pilsētas iedzīvotāju. (Avots – „Latvijas riteņbraucēju apvienība”). Ņemot vērā minēto, lokālpilnplānojuma teritorijā ir ieteicams paredzēt ne mazāk kā 3 velonovietnes (~18 % no nepieciešamā autostāvvietu skaita). Pieaugot pieprasījumam pēc velonovietnēm pie konkrēta objekta, piemēram, pēc jauna velo ceļa izbūves, vai citu iemeslu dēļ, konkrētā objekta apsaimniekotājs var ierīkot papildus/jaunas velostāvvietas.

5.5. Inženiertehniskās infrastruktūras attīstība

Lokālpilnplānojuma teritorijai ar apkārtējo teritoriju ir esošs inženierkomunikāciju nodrošinājums. Visi inženierapgādes tīkli, pie kuriem iespējams pievienot esošos objektus lokālpilnplānojuma teritorijā ir iebūvēti piegulošajās ielās. Ņemot to vērā, plānotā inženierapgāde tiek plānota atbilstoši pieejamajām

komunikācijām. Konkrētu inženiertehniskās apgādes objektu izvietojums jānosaka un jāprecizē būvprojektēšanas laikā, atkarībā no nepieciešamības veikt esošo tīklu remontu, pārbūvi vai jaudas palielinājumu.

Visu inženierkomunikāciju tīklu un objektu izbūves vai pārbūves nepieciešamība, izvietojums un pieslēgumi jānosaka turpmākās projektēšanas procesā (būvprojektu izstrādes ietvaros), paredzot tehniski un ekonomiski izdevīgākos risinājumus. Pirms būvprojekta izstrādes jāpieprasa inženierinfrastruktūras izbūvei nepieciešamos atbildīgo institūciju tehniskos noteikumus.

Veicot ēku projektēšanu un būvniecību, kā arī izbūvējot jaunas inženierkomunikācijas jāievēro Ministru kabineta noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 „Inženiertīklu izvietojums”, kā arī citi spēkā esošie Latvijas būvnormatīvi un standarti.

Esošo un plānoto inženiertīklu ekspluatācijas aizsargjoslas nosaka turpmākās projektēšanas un inženiertīklu izbūves gaitā, atbilstoši inženiertīklu faktiskajam izvietojumam, saskaņā ar būvprojektu un izpilduzmērījumiem.

Elektroapgāde

Elektroapgādes projektēšana un būvniecība ir īpaša būvniecība, kura jāveic saskaņā ar MK 30.09.2014. noteikumiem Nr. 573 „Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”. Esošo energoapgādes komersantu objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par viņa līdzekļiem, saskaņā ar Enerģētikas likuma 23. pantu.

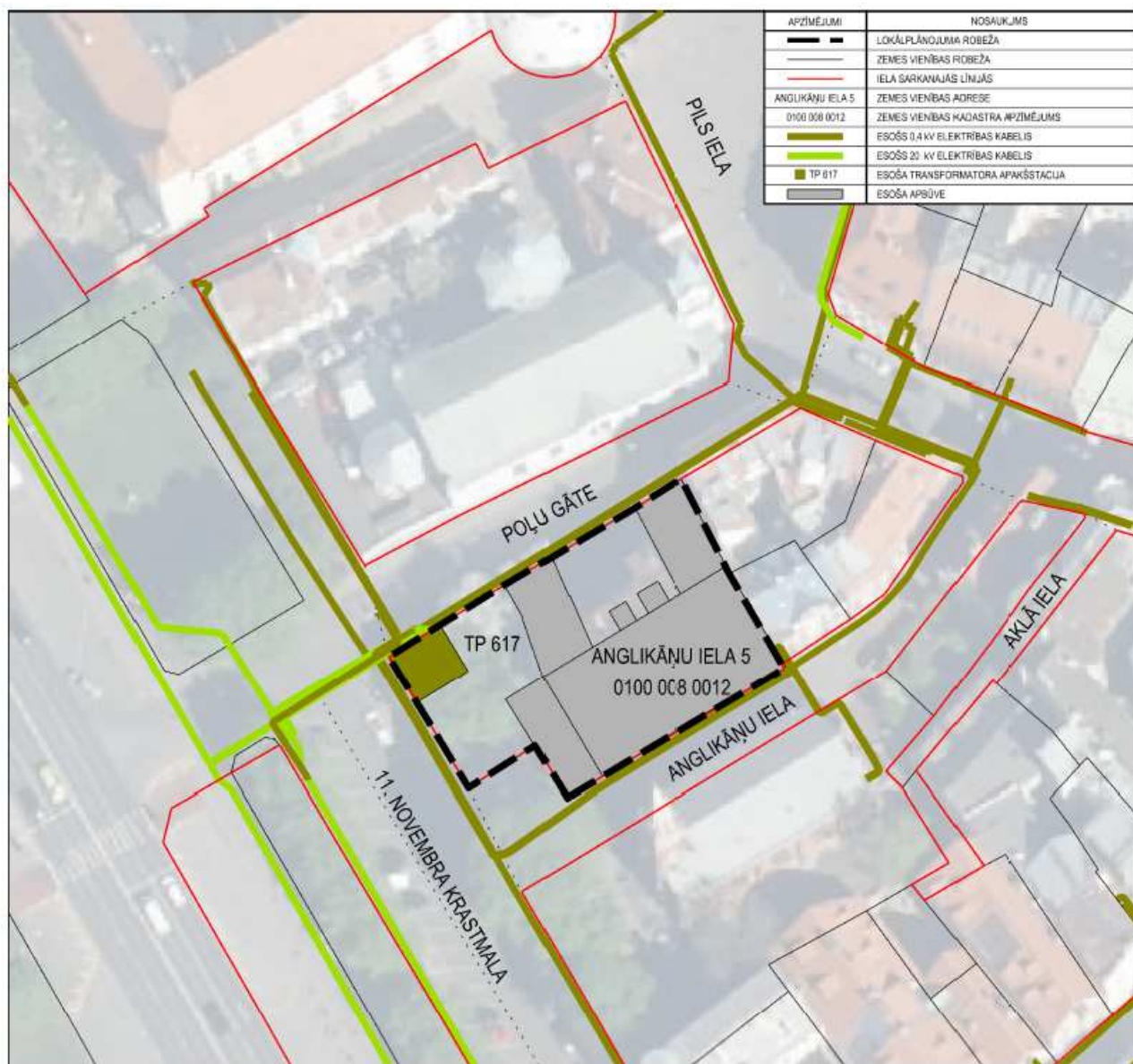
Saskaņā ar Enerģētikas likuma 24. pantu, energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zaudējumus, kas tieši saistīti ar jaunu energoapgādes komersanta objektu ierīkošanu vai esošo objektu ekspluatācijas un remonta nodrošināšanu. Energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam par zemes lietošanas tiesību ierobežošanu, ja:

- 1) īpašumu izmanto jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošanai;
- 2) veicot objekta pārbūvi, palielinās zemes platība, ko aizņem energoapgādes komersanta objekts vai aizsargjosla gar vai ap šo objektu.

Enerģētikas likuma 24. panta (3) daļa nosaka, ka pašvaldība un energoapgādes komersants var vienoties par ielu apgaismojuma tīkla nodošanu attiecīgajai pašvaldībai valdījumā vai īpašumā. Enerģētikas likuma 19. pantā ir noteikts, ka energoapgādes komersantam ir pienākums saskaņot ar zemes īpašnieku jaunu energoapgādes objektu ierīkošanas nosacījumus, kā arī tiesības saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu gadījumos, ja zeme tiek izmantota jaunu energoapgādes komersanta objektu — iekārtu, ierīču, ietaišu, tīklu, līniju un to piederumu ierīkošanai, ja ir iestājies vismaz viens no pantā minētajiem nosacījumiem, t.sk. energoapgādes komersanta objekta ierīkošana paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā vai detālplānojumā. Enerģētikas likuma 19¹. pantā ir noteikts, ka energoapgādes komersantu objektu (izņemot ēkas) ierīkošanai, pārbūvei, atjaunošanai un ekspluatācijai nosakāmi nekustamo īpašumu lietošanas tiesību aprobežojumi, un nekustamo īpašumu īpašnieku lietošanas tiesību aprobežojumu apjoms un izmantošanas kārtība noteikta šajā likumā un Aizsargjoslu likumā. Šie aprobežojumi jauniem energoapgādes komersantu objektiem ir spēkā no dienas, kad tie ierīkoti, ievērojot šā likuma 19. pantā noteikto kārtību. Ja zemes īpašnieks nesaskaņo jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošanu, aprobežojumus nosaka ar tiesas spriedumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Aizsargjoslu likuma 35.pantā ir noteikti vispārīgie aprobežojumi aizsargjoslās, bet likuma 45.pantā noteikti aprobežojumi aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem. Veicot jebkārus darbus/darbības aizsargjoslās, kuru dēļ nepieciešams objektus aizsargāt, tie jāveic pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku. Zem ēku pamatiem kabeļa ieguldīšana nav atļauta. Pirms elektriskā tīkla izbūves ar ģeodēzisko mērījumu palīdzību jābūt noteiktām un atzīmētām ceļu sarkano līniju robežām un veiktiem planēšanas darbiem.

Ņemot vērā, ka lokālplānojuma teritorijai ir esošs pieslēgums un objekts ir nodrošināts ar nepieciešamo elektrojaudu, kas, iespējams, būs pietiekama arī plānotā objekta elektroapgādei, lokālplānojuma risinājumi neparedz jaunu pieslēgumu izbūvi un/vai elektrojaudas palielinājumu.

75.attēls. Elektroapgādes shēma

Konkrēts nepieciešamās elektrojaudas aprēķins, sadales skapju (sadales punktu) pārbūves nepieciešamība, izvietojums un citi elektroapgādes objekti, kā arī 0,4 kV elektroapgādes tīkls jāparedz ēku un būvju būvprojekta stadijā.

Ministru kabineta 21.01.2014. noteikumi Nr. 50 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” nosaka elektroenerģijas lietotāju elektroapgādes kārtību, elektroenerģijas tirgotāja un elektroenerģijas sistēmas operatora un lietotāja tiesības un pienākumus elektroenerģijas piegādē un lietošanā. Atbilstoši minēto noteikumu 3. punktam, lietotāja elektroietaišu pieslēgšana elektroenerģijas sistēmai vai atļauto slodžu palielināšana notiek saskaņā ar regulatora apstiprinātiem sistēmas pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem.

Elektronisko sakaru tīkli

Nepieciešamās jaunbūvējamās, pārbūvējamās un/vai saglabājamās sakaru komunikācijas un inženiertīklu izvietojums lokālplānojuma teritorijā tiks risināts objekta būvprojektēšanas posmā, ņemot vērā nepieciešamību veikt esošo tīklu remontu, pārbūvi vai jaudas palielinājumu.

Saskaņā ar likumu „Elektronisko sakaru likums” III nodaļas, 18. panta, 4. apakšpunktu, elektronisko sakaru tīklu pēc nekustamā īpašnieka vai valdītāja prasības pārvieto par attiecīgā nekustamā īpašnieka vai valdītāja līdzekļiem.

Ēkas iekšējos telekomunikāciju tīklus jāizbūvē pēc nepieciešamības, ievērojot normatīvos aktus un „Eiropas standarta NE 50173 1 2002” tehniskās prasības. Kabeļu kanalizācijas ievada trases izvietojumu jāprecizē un jāsaskaņo būvprojektēšanas gaitā, lai esošās un projektējamās kabeļu kanalizācijas akas atrastos ārpus piebraucamo ceļu braucamās daļas, zaļajā zonā vai zem gājēju ietvēm. Zem ēku pamatiem kabeļa ieguldīšana nav atļauta. Pirms elektroniskā tīkla izbūves ar ģeodēzisko mērījumu palīdzību jābūt noteiktām un atzīmētām ceļu sarkano līniju robežām un veiktiem planēšanas darbiem.

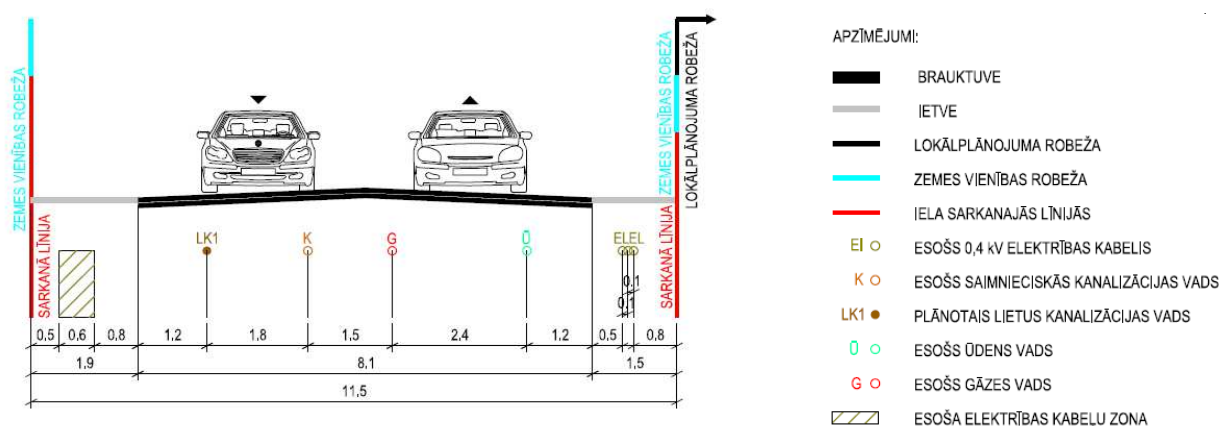
Lietus kanalizācija

Lietus ūdens kanalizācijas sistēmas apsaimniekošanu Rīgā nodrošina Rīgas domes Satiksmes departaments. Saskaņā ar Rīgas domes Satiksmes departamenta 09.05.2019. sniegto informāciju pilsētas lietus ūdens kanalizācijas kolektoru objekta tuvumā nav.

Lokālplānojums paredz iespēju izbūvēt jaunu lietus kanalizācijas kolektoru (cauruļvadu) Poļu gātē (skat. 76.attēlu), ar izvadu Daugavā. Detalizēti risinājumi jāizstrādā būvprojektā, ņemot vērā arī blakus esošās apbūves teritorijas un ielas. Esošais lietus kanalizācijas tīkls Poļu gātē jāatvieno no sadzīves kanalizācijas tīkla un jāpievieno pie plānotā (jaunizbūvējamā) lietus kanalizācijas kolektora.

Konkrētu objektu izbūves vai pārbūves risinājumi jānosaka būvprojektēšanas posmā, atkarībā no objektu izvietojuma, nepieciešamības gadījumā veicot arī citu inženierkomunikāciju pārbūvi Poļu gātē un/vai 11.novembra krastmalā.

POĻU GĀTES ŠĶĒRSPROFILS

76.attēls. Poļu gātes esošais ielas šķēršproffils ar plānoto lietus kanalizācijas kolektoru

Ūdensapgāde un kanalizācija

Ūdensapgāde tiek paredzēta no pilsētas centralizētā ūdensvada, kas atrodas lokālplānojuma teritorijai piegulošajās ielās. Minētās izbūvētās inženierkomunikācijas var nodrošināt lokālplānojuma teritorijas nepieciešamo ūdensapgādi un kanalizācijas notekūdeņu novadīšanu.

Pārbūvējamo ūdensapgādes un saimnieciskās kanalizācijas tīklu risinājumi jānosaka būvprojektēšanas posmā, atkarībā no nepieciešamības veikt esošo tīklu remontu, pārbūvi vai jaudas palielinājumu.

Ņemot vērā, ka lokālpilānojuma teritorija ir nodrošināta ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju (ir izbūvēti pilsētas centralizētās apgādes tīkli piegulošajās ielās un teritorijā), kas, iespējams, būs pietiekami arī plānoto objektu apgādei, bet jaunu pieslēgumu izbūves vietas jārisina būvprojektā, lokālpilānojuma risinājumi šobrīd neparedz jaunu tīklu un pieslēgumu izbūvi zemesgabala (lokālpilānojuma) teritorijā.

Lokālpilānojuma risinājumi paredz atdalīt sadzīves un ražošanas notekūdeņu tīklu no lietus notekūdens novadīšanas tīkla, nepieciešamības gadījumā pārbūvējot arī esošo lietus notekūdeņu novadīšanas sistēmu zemesgabalā Anglikāņu ielā 5.

Gāzapgāde un siltumapgāde

Saskaņā ar Rīgas domes 22.09.2015. saistošajiem noteikumiem Nr. 167 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli” lokālpilānojuma teritorija atrodas I gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā, kurā ir ierobežota siltumapgādes veida izvēle. Ņemot vērā, ka teritorijā ir izbūvēti centralizētās siltumapgādes tīkli, arī turpmāk, kā prioritārais siltumapgādes veids tiek noteikts centralizētā siltumapgāde. Esošo siltumvadu pārbūves nepieciešamība un risinājumi jānosaka būvprojektēšanas posmā, atkarībā no plānoto ēku un objektu izvietojuma un nepieciešamajām jaudām.

Lokālpilānojuma teritorijā gāzes apgāde iespējama no esošā gāzes vada, kas izbūvēts Poļu gātē. Ja īstenojot konkrētu objektu nepieciešams gāzes apgādes pieslēgums pie esošajiem gāzapgādes tīkliem, tehniskos noteikumus objekta gāzes apgādei patērētājam jāpieprasa Sabiedrības Gāzapgādes attīstības departamenta Klientu piesaistes daļā pēc lokālpilānojuma apstiprināšanas pašvaldībā. Gāzapgādes tīklu un objektu izbūves nepieciešamība, to izvietojums un jauda jānosaka objekta būvprojektēšanas posmā.

Ugunsdrošība

Ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus kā arī mazinātu to sekas nosaka MK 17.02.2004 noteikumu Nr. 82 „Ugunsdrošības noteikumi”. MK 30.06.2015. noteikumu Nr. 326 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 „Ūdensapgādes būves” (turpmāk tekstā – LBN 222-15) 21.punkts nosaka, ka *ārējās ugunsdzēsības ūdens patēriņu viena ugunsgrēka dzēšanai dzīvojamām ēkām, noliktavām, ražotnēm un publiskām būvēm aprēķina pēc šī būvnormatīva pielikuma 5.tabulas kā būvei ar lielāko nepieciešamo ūdens patēriņu*. Ņemot vērā LBN 222-15 5.tabulā noteikto, ārējās ugunsdzēsības ūdens patēriņš (l/s) viena ugunsgrēka dzēšanai lokālpilānojuma teritorijā neatkarīgi no ēkas ugunsnoturības pakāpes ir 15 l/s.

LBN 222-15 155. punkts nosaka, ka *Ugunsdzēsības hidrantus ūdensvada tīklā izvieto tā, lai nodrošinātu katras ēkas vai būves ārējo ugunsdzēsību no vismaz diviem hidrantiem, ja ugunsdzēsības šļūteņu garums ir līdz 200 metriem*. Lokālpilānojuma teritorijas tiešā tuvumā atrodas vairāki SIA „Rīgas ūdens” pārziņā esoši ugunsdzēsības hidranti – Poļu gātē un Anglikāņu ielā. Līdz ar to, to skaits un pārklājums ir pietiekošs, jauni ugunsdzēsības hidranti nav nepieciešami un netiek plānoti.

5.6. Sociālās infrastruktūras attīstība

Saskaņā ar Lokālpilānojumā pieņemto funkcionālo sadalījumu, Lokālpilānojuma teritorijā ne vairāk par ~25% no kopējā apbūves un teritorijas izmantošanas apjoma aizņems dzīvojamā funkcija. Līdz ar to plānotais māsaimniecību skaits teritorijā var sasniegt ~7-10. Saskaņā ar Centrālās statistikas datu bāzes informāciju 2018. gadā Rīgā un Rīgas reģionā vidēji ir reģistrēti 2,14 iedzīvotāji uz vienu māsaimniecību (<http://data.csb.gov.lv/>, resurss apskatīts 11.04.2019.). Līdz ar to aprēķinos izmantotais prognozētais iedzīvotāju skaits Lokālpilānojuma teritorijā ir ~22 iedzīvotāji.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 49.punktu, teritorijā, kur tiek veidota jauna dzīvojamā apbūve, nodrošina nepieciešamās vietas bērniem izglītības iestādē, pamatojoties uz šādiem aprēķiniem:

“49.1. uz katriem 15 iedzīvotājiem nodrošina vietu vienam bērnam pirmsskolas izglītības iestādē, kas atrodas plānotās attīstības teritorijas tiešā tuvumā vai tās pašas apkaimes teritorijā;

49.2. uz katriem 10 iedzīvotājiem nodrošina vietu vienam bērnam vispārējās izglītības iestādē (pamatskolā), kas atrodas plānotās attīstības teritorijas tiešā tuvumā vai tās pašas apkaimes teritorijā.

50. Nodrošināt ar nepieciešamajām pirmsskolas izglītības iestādēm Noteikumos noteiktajā apjomā var, veicot attiecīgo pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību vai arī veicot pašvaldības nodevas par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību Rīgā samaksu RD 2008.gada 9.decembra saistošajos noteikumos Nr.146 „Par pašvaldības nodevu par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību Rīgā” noteiktajā kārtībā un apmērā.”

3.tabula. Sociālās infrastruktūras aprēķins.

Sociālās infrastruktūras objektu aprēķina vienības:	Nepieciešamais skaits(gab.)/platība (m²) Lokālpilānojuma teritorijā	Nodrošinājums
1. Minimālais apzaļumojums 5000m ² uz 1000 iedzīvotājiem (5 m ² uz 1 iedzīvotāju)	240 m ²	Lokālpilānojuma teritorijā un Vecpilsētas apkaimē kopumā platība nav pietiekama, tomēr kājāmgājēja attālumā atrodas pilsētas parki – kanālmalas apstādījumi un Kronvalda parks.
2. Bērnu rotaļu laukumi 350-700m ² uz 1000 iedzīvotājiem	~10 m ²	Platība pietiekama, ja nepieciešams var izmantot iekšpagalma teritoriju. Kājāmgājēja attālumā atrodas pilsētas parki – kanālmalas apstādījumi un Kronvalda parks.
3. Pirmskolas izglītības iestāde - 1 vieta uz 15 iedzīvotājiem	1-2 vietas	Vecpilsētas apkaimē nav esošas pirmskolas izglītības iestādes, tuvākās atrodas Centra apkaimē un Āgenskalna apkaimē.
4. Vispārējās izglītības iestāde (pamatskola) - 1 vieta uz 10 iedzīvotājiem	2 vietas	Lokālpilānojuma teritorija atrodas četru esošo vispārējās izglītības iestāžu mikrorajonu teritorijā.
5. Kultūras un rekreācijas objekti un teritorijas	-	Vecpilsētas iedzīvotāji ir nodrošināti ar pilsētas nozīmes kultūras un rekreācijas objektiem, kas atrodas kājāmgājēja attālumā.
6. Ārstniecības un veselības aprūpes iestādes	-	Vecpilsētas iedzīvotāji ir nodrošināti ar ārstniecības un/vai veselības aprūpes iestādēm un aptiekām.
7. Tirdzniecība un pakalpojumi 100 - 120 m ² uz 1000 iedzīvotājiem	Tirdzniecības platība ~50 m ²	Lokālpilānojuma risinājumi paredz iespēju izvietot tirdzniecības un pakalpojumu objektu pie ēkas pirmajā stāvā. Platība pietiekama, izvietojums precizējams būvprojektā. Vecpilsētā ir izvietoti tirdzniecības centri un veikali, kas nodrošina preču un apkalpes pieejamību.
8. Sabiedriskā transporta pieturvietas – 300 - 500 m attālumā	2	Esošās sabiedriskā transporta pieturvietas nodrošina nepieciešamo Lokālpilānojuma teritorijas apkalpi.

6. Lokālpilnojuma uzdevumu un risinājumu atbilstība Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam

Rīgas teritorijas plānojuma grozījumu priekšlikumam jeb Lokālpilnojuma risinājumam ir jāatbilst ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam „Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” (apstiprināta ar Rīgas domes 22.10.2013. lēmumu Nr.302), kur noteikti Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķiem, rīcības virzieniem un stratēģiskajām nostādnēm pilsētvides attīstībai.

Lokālpilnojuma risinājumi atbilst Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam un Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma mērķim, veicināt ilgtspējīgu un līdzsvarotu pilsētvides attīstību, sabalansējot īpašuma tiesību aprobežojumus un privātpersonu un sabiedrības intereses ar pilsētas ekonomiskās attīstības interesēm”:

1.1. Stratēģijā noteiktais ilgtermiņa attīstības mērķis, kas saistīts ar ekonomiku ir **IM2 – inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika.**

[30] „Uzņēmējdarbība un darbs ir iedzīvotāju labklājības pamats. Atbilstošu darbavietu un uzņēmības trūkums ir novedis pie tā, ka daudzi bijušie rīdzinieki ir atraduši darbu ārvalstīs un emigrējuši. Iedzīvotāju piesaistei un dzīves kvalitātes uzlabošanai pilsētā nepieciešams palielināt darbavietu skaitu ar konkurētspējīgu atalgojumu...”

1.2. Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu sasniegšanai pašvaldības plašās kompetences ietvaros noteikti 19 rīcības virzieni, tai skaitā: „**Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte**”, kas ņemot vērā valsts un ES attīstības prioritātes un Rīgas pilsētas iedzīvotāju viedokli par aktuālām problēmām pilsētā ir noteikts kā viens no trijiem pilsētas attīstības prioritārajiem rīcības virzieniem.

1.3. Starp Stratēģijā noteiktajām stratēģiskajām nostādnēm pilsētvides attīstībai kontekstā ar sagatavoto attīstības priekšlikumu un Rīgas teritorijas grozījumu priekšlikumu, var minēt sekojošu stratēģisko nostādni:

SN4 Teritorijas izmantošana

[256] „Nosakot atļautos teritorijas izmantošanas parametrus, jābalstās uz potenciāli attīstāmo īpašumu pieļaujamo ietekmi uz apkārtni jeb dzīves telpu un sabiedrības vispārējām interesēm”.

[257] “Pirms attīstīt jaunas, neapbūvētas teritorijas, priekšroka jādod degradēto un citu jau urbanizēto teritoriju revitalizācijai un attīstīšanai. Izvēloties jaunās attīstības teritorijas, jārespektē kompakta pilsētas attīstības modelis.”

SN5 Kultūrvēsturiskās un ainavas vērtības

[259] “Pilsētas ainavā pieļaujamas arī samērīgas transformācijas, kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu pakārtojot vispārīgiem ētikas principiem, centrā liekot cilvēka dzīves kvalitāti, pieļaujot un veicinot attīstību, katru jaunu kvalitatīvu objektu uzskatot par potenciālu mantojumu nākotnes sabiedrībai.”

Primāri Rīgas pilsētas telpiskā attīstība tiek plānota pēc kompakta pilsētas attīstības modeļa, pēc iespējas efektīvāk izmantojot esošos jau apbūvēto un/vai pilsētas centram piegulošo teritoriju resursus. Atbilstoši „Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam” telpiskās attīstības perspektīvas apdzīvojuma struktūrai, **Lokālpilnojuma teritorija pilsētas kodolā, ar blīvu daudzstāvu centra apbūvi.**

(86) Dzīvošana kodolā ir vislabāk piemērota pilsētnieciskā dzīvesveida piekritējiem. Pilsētvides kompaktais raksturs un publiskās telpas lietošanas intensitāte ir svarīgākās īpašības, kas veicina kodola kā dzīvesvietas pievilcību. Kompaktais raksturs nodrošina ērtu sasniedzamību gājējiem.